

รายงานการวิจัย

การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.
ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

**The Politics in Annual Budget-making Expenditure Regulations of
Tambon Administrative Organization in Maung District,
Phetchabun Province.**

วุฒิพงศ์ บัวซ้อย และคณะ
สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประจำปีงบประมาณ 2558

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.
ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

**The Politics in Annual Budget-making Expenditure Regulations of
Tambon Administrative Organization in Maung District,
Phetchabun Province.**

วุฒิพงศ์ บัวซ้อย และคณะ
สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ทุนอุดหนุนโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ประจำปีงบประมาณ 2558

ชื่องานวิจัย	การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ The Politics in Annual Budget-making Expenditure Regulations of Tambon Administrative Organization in Maung District, Phetchabun Province.
ผู้วิจัย	วุฒิพงศ์ บัวช้อย
ผู้ร่วมวิจัย/ที่ปรึกษา	ณัฐวุฒิ สุทธิประภา, ชันยมัย รังสิกรรพุม
สาขาวิชา	รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปีเสรีจวิชัย 2558

บทคัดย่อ

การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. เพื่อศึกษาขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการ กับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. และเพื่อวิเคราะห์การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติ งบประมาณของ อบต. ช่วงปี 2549-2557

(Descriptive Statistics)
Pearson Correlation

(Analysis Statistics) One-way ANOVA ,
(Content Analysis)

. . 2541

กล่าวคือบุคคลทั้ง 3 ฝ่ายต่างมีอิทธิพลต่อกันและกันในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

2549-2557 พบว่า ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ช่วงปี 2549-2557 ยังใช้

. 2541 และแก้ไขเพิ่มเติมในปี 2543 (2 3)

ราชการแผ่นดิน พ.ศ.2550 61/1

. 2548

คำสำคัญ : การเมือง, ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

(ก)

ชื่องานวิจัย	การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ The Politics in Annual Budget-making Expenditure Regulations of Tambon Administrative Organization in Maung District, Phetchabun Province.
ผู้วิจัย	วุฒิพงศ์ บัวช้อย
ผู้ร่วมวิจัย/ที่ปรึกษา	ณัฐวุฒิ สุทธิประภา, ชันยมัย รังสิกรรพุม
สาขาวิชา	รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปีเสรีจวิจัย 2558

บทคัดย่อ

การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. เพื่อศึกษาขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการ กับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. และเพื่อวิเคราะห์การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติ งบประมาณของ อบต. ช่วงปี 2549-2557

(Descriptive Statistics)
Pearson Correlation

(Analysis Statistics) One-way ANOVA ,
(Content Analysis)

()

พระราชบัญญัติงบประมาณปี พ.ศ. 2541 และปัจจุบันจะมีแผนชุมชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับการจัดทำ

บุคคลทั้ง 3 ฝ่ายต่างมีอิทธิพลต่อกันและกันในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

2549-2557 พบว่า ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ช่วงปี 2549-2557 ยังใช้

. 2541 2543 (2 3)

ราชการแผ่นดิน พ.ศ.2550 61/1

. 2548

คำสำคัญ : การเมือง, ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

()

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยครั้งนี้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์และมีมูลค่ามาก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูป	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมุติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์.....	5
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวความคิดการเมือง	6
2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. 15	
2.3 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัด เพชรบูรณ์	19
2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
2.5 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
3.1 ระเบียบวิธีวิจัย	27
3.2	27
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการ	31
3.4	33
3.5	33
3.6	34

()

สารบัญ(ต่อ)

4	35
4.1	1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	35
4.2	2	
	40
4.3	3	
	46
4.4	4	
	53
4.5	5	
	2549-2557	54
4.6	6	
	60
5	63
5.1	63
5.2	68
5.3	72
	73
	78
	79
	96
	112

()

สารบัญตาราง

2.1		19
3.1		
	(Proportion Stratified Random Sampling)	29
3.2		30
3.3		34
4.1		36
4.2		36
4.3		36
4.4		37
4.5		37
4.6		38
4.7		39
4.8		39
4.9		40
4.10		44
4.11		47
4.12	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	53

()

สารบัญตาราง (ต่อ)

4.13	:	
4.14 60
4.14	:	
4.15 61
4.15	:	
 62

()

តារាងប័ណ្ណ

2.1	17
2.2	20

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

องค์การบริหารส่วนตำบล หรือ อบต. เป็นหนึ่งในหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) (วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ. 2555: 433-494) ีระดับท้องถิ่นมากที่สุด

(. 2555: 28-34)

(. .)

(will being)

การเมืองในระดับท้องถิ่น มีอิทธิพลต่อการได้มาซึ่งคนและคณะบุคคลที่จะมาปกครองและ

(. .)

(. .)

(.

อบต.) ที่เป็นทีมของตนเองที่ชนะการเลือกตั้งน้อย แต่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน

(. 2550)

ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งๆ มีความเกี่ยวข้องกับการเงินงบประมาณ

(2549)

พอใจกับงบประมาณที่ได้รับจากการจัดสรรให้ กรณีเช่นนี้จะไม่พบ

"

"

เมื่อปี 2549

(2549)

เดือน ปีนแก้ว (2554 :)

ประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำเปรี้ยว จั

1.

2.

3.

นอกจากนี้ วิทยากร กลินลอย (2554 : 89-95)

"

"

ระยะเวลาของการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ของผู้วิจัยเองตั้งแต่ปี 2549

8

8

ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณของ อบต. ช่วงปี 2549-2557

"

"

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1.2.1

1.2.2 เพื่อศึกษาขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

1.2.3

1.2.4

2549-2557

1.3

1.3.1 การเมืองของฝ่ายบริหารที่แตกต่างกันมีผลกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติ

1.3.2 การเมืองของฝ่ายสภาฯ ที่แตกต่างกันมีผลกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติ

1.3.3

1.4

1.4.1

2549-2557

1.4.2

1.4.2.1

1.4.2.2 ประชากรเชิงคุณภาพ

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่
เมืองจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 16 อบต.

คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอ

1.5

ข้าราชการส่วนท้องถิ่นในอบต. ของพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา คือ

1.6

1.6.1

1.6.2

1.6.3

1.6.4

2549-2557

1.6.5 องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดอื่นๆ นำข้อดีของการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับการเมือง
2. แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.
3. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ซึ่งจะได้นำเสนอในรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1 แนวความคิดการเมือง

2.1.1 ความหมายของการเมือง

โทมัส ฮอบส์ (อ้างใน ศรุติ สฤตรัตน์, มปท. : 6) นักปรัชญาชาวอังกฤษซึ่งมีชีวิตอยู่ระหว่างสงครามกลางเมืองในอังกฤษได้ให้ความหมายของการเมืองว่า เป็นเรื่องของการแสวงหาความปลอดภัยในชีวิต

คาร์ล มาร์กซ์ (อ้างใน เล่มเดียวกัน, มปท. : 6) กล่าวว่า การเมืองเป็นเรื่องของการต่อสู้ระหว่างชนชั้นเพื่อช่วงชิงอำนาจรัฐโดยมีวัตถุประสงค์ครอบงำอีกชนชั้นหนึ่ง

เจอร์ามี เบนแธม (อ้างใน เล่มเดียวกัน, มปท. : 7) ได้ให้ความหมายของการเมืองว่าการเมืองเป็นเรื่องของการประสานประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์ส่วนรวม

ลินด์บลอม (อ้างใน เล่มเดียวกัน, มปท. : 7) ให้แนวคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของการต่อรองและการตัดสินใจตกลง ลินด์บลอมอธิบายต่อว่า การเมืองเป็นขบวนการของความพยายามที่จะเข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจตกลงในการกำหนดนโยบายสาธารณะ

David Easton (1960, อ้างใน สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ 2547 : 214) กล่าวว่า การเมืองหมายถึง การจัดสรรทรัพยากรที่มีคุณค่าสำหรับกลุ่มองค์การทางสังคมและกาจัดสรรเช่นนี้จะต้องมีผลบังคับตามกฎหมาย

จากความหมาย “การเมือง” ข้างต้น เป็นการให้ความหมายอย่างกว้างๆ และเป็นความหมายของการเมืองในเชิงพฤติกรรม กล่าวคือ เป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจ

หรืออิทธิพล โดยมีเป้าหมายเพื่อจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าหรือผลประโยชน์ต่างๆ การวิเคราะห์ “การเมือง” ประการแรกในเรื่องของการใช้อำนาจและอิทธิพล ปัญหาคือ ใครเป็นผู้ใช้อำนาจ การวิเคราะห์ “การเมือง” จึงวิเคราะห์ในเรื่องอำนาจและความสามารถในการใช้อำนาจของแต่ละบุคคล กลุ่มหรือองค์กรที่มีในมิติของความสัมพันธ์ระหว่างกัน (Interactive) ในการจัดสรรผลประโยชน์ต่างๆ ในสังคม

จากการที่ผลประโยชน์ในสังคมมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอในการจัดสรรให้กับทุกฝ่ายได้ ดังนั้นการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าให้เป็นที่พอใจของทุกฝ่ายย่อมเป็นไปได้ยาก ภายใต้ปรากฏการณ์ทางสังคม เราพบว่า ผู้ที่มีอำนาจหรืออิทธิพลมากจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดสรรและมักจะจัดสรรโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ตนเองหรือพรรคพวกจะได้รับ นั่นหมายความว่า อำนาจมีส่วนสัมพันธ์กับผลประโยชน์ ดังนั้น ในกระบวนการจัดสรรผลประโยชน์จะมีบางกลุ่มบางคนที่ได้มากกว่าขณะที่บางกลุ่มบางคนจะได้น้อย กระนั้นก็ตาม บุคคล กลุ่มต่างๆ ก็มีความสามารถที่จะต่อรองในขั้นการจัดสรรได้ในระดับหนึ่งโดยขึ้นอยู่กับสภาพทรัพยากรทางการเมืองของแต่ละบุคคล ด้วยเหตุนี้การเมืองจึงเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่มหรือองค์กร ภายใต้กระบวนการจัดสรรและต่อรองซึ่งสิ่งที่มีคุณค่าภายใต้สภาพแวดล้อมขณะนั้น ดังนั้น ในการวิเคราะห์ “การเมือง” จึงให้ความสำคัญแก่ตัวแสดงทางการเมือง (Political Actors) (ภูสิต สมจิตต์, 2534:12-13)

ภายใต้กระบวนการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าหรือผลประโยชน์ของตัวแสดงทางการเมืองจะสะท้อนผลลัพธ์ให้เห็นชัดเจนในรูปของงบประมาณ Aron Wildavsky (1964, อ้างใน ศรีติสกุลรัตน์, มปท. :152) กล่าวว่า “ขนาด” (Size) และ “รูปร่าง” (Shape) ของงบประมาณ จะเป็นการต่อสู้อย่างดุเดือดตามวิถีทางการเมืองของทุกฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหาร พรรคการเมืองต่างๆ สมาชิกสภา กลุ่มผลประโยชน์ และประชาชน ฯลฯ ซึ่งต่างก็เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้ได้สิ่งที่ตนต้องการปรากฏอยู่ในงบประมาณ ดังนั้นชัยชนะหรือความพ่ายแพ้ การประนีประนอมหรือการต่อรอง การยอมรับหรือความขัดแย้งเกี่ยวกับบทบาทของรัฐบาลต่อสังคมจะปรากฏอยู่ในงบประมาณ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว “งบประมาณ” จึงเป็นหัวใจสำคัญของการวิเคราะห์การเมือง

Jacques Ranciere (1999, อ้างใน ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2553 : 36-41) กล่าวว่า สิ่งที่เราเรียกว่า “การเมือง” ไม่ใช่เรื่องของอำนาจ แต่เป็นเรื่องของความขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์การเมือง คือ รูปแบบของการกระทำที่มีตัวแสดงเฉพาะ และมีตรรกะ/เหตุผลเฉพาะ ดังนั้นการเมืองจึงไม่ใช่สิ่งที่ถูกกำหนดหรือนิยามไว้ล่วงหน้า แต่เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วม (Part-Taking) ของภาคส่วนที่ถูกนับเพื่อที่จะไม่นับรวมให้เป็นส่วนในรูปของการกระทำทาง

การเมืองแบบต่างๆ ตัวแสดงทางการเมือง จึงไม่ใช่กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มกดดัน หรือกลุ่มอุดมการณ์ทางการเมืองแบบต่างๆ แต่จะเป็นใครก็ได้ที่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการเมือง การปกครอง การเมืองจึงเป็นกลไกที่ทำให้ส่วนที่ถูกนับเพื่อที่จะไม่นับรวม หรือประชาชนปรากฏหรือมองเห็นได้ในพื้นที่เฉพาะแบบหนึ่ง (ไชยรัตน์, 2553:36-41)

Niccolo Machiavelli (อ้างใน ปรีชา ช้างขวัญยืน, 2523: 142-143) กล่าวว่า การเมืองเป็นเรื่องของอำนาจ เน้นการกระทำเพื่อความมั่นคงของรัฐ ทั้งนี้ผู้ปกครองต้องมีคุณธรรมและความสามารถ หรือศีลธรรมกับการเมืองมีจุดประสงค์ที่ต่างกัน การเมืองมุ่งหมายเพื่อเอาชนะหรือการได้เปรียบผู้อื่น

A.C. Issak (1969 : 14-21) ได้ให้ความหมายของการเมืองทั้งในแง่ของกิจกรรมเนื้อหาและวิธีการ ในแง่ของกิจกรรมนั้นเขามองว่าการเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมที่รัฐบาลกระทำ ซึ่งอาศัยด้วยตัวบทกฎหมายเป็นแนวทางในแง่ของเนื้อหา การเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และความขัดแย้ง โดยพิจารณาว่า การเมืองเป็นกระบวนการทางสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับภารกิจดีชิงเด่นและการร่วมมือกันในการใช้อำนาจเพื่อตัดสินใจในนามของกลุ่ม

Mac Iver (1955, อ้างใน จันทิมา เกษแก้ว, 2547:22) การเมือง คือ การศึกษาในเรื่องของรัฐ การศึกษาการเมืองตามความหมายนี้ เป็นการศึกษาคอนกรีตของรัฐตามตัวบทกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยเน้นในเรื่องกำเนิดและลักษณะของรัฐ

W.A. Welsh (1973, อ้างใน จันทิมา เกษแก้ว, 2547: 24) ให้คำนิยาม การเมืองในแง่กิจกรรม เนื้อหา กระบวนการและพฤติกรรม ซึ่งเมื่อพิจารณาอย่างรวมๆ แล้ว Welsh ได้ให้ความหมายของการเมืองไว้หลายนัยดังนี้คือ

1. การเมือง หมายถึง พฤติกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันและวิธีปฏิบัติงานของรัฐบาล
2. การเมือง หมายถึง กระบวนการที่ชุมชนมนุษย์พยายามที่จะคิดหาทางแก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคระหว่างสถานการณ์ในปัจจุบันและเป้าหมายที่ประสงค์จะนำมาปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ
3. การเมือง หมายถึง ปฏิบัติการโต้ตอบมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หรือขู่ว่าจะใช้อำนาจหรืออำนาจบังคับบัญชา
4. การเมือง หมายถึง กระบวนการที่จะจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด (มนุษย์ สิ่งของ จิตใจ) ภายในกลุ่ม องค์กร และสังคม

5. การเมือง หมายถึง การพยายามตั้งคำถามพื้นฐานเกี่ยวกับปัญหาที่มนุษย์กำลังประสบอยู่ และคำตอบที่จะตอบคำถามนั้น จะเป็นแนวทางที่กำหนดโครงสร้างของสังคม เช่น ความยุติธรรมคืออะไร ยุติธรรมที่จุดเริ่มต้นหรือที่เส้นชัย เป็นต้น

6. การเมือง หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง อำนาจ อิทธิพล ภาวะผู้นำและการตัดสินใจ จะเห็นได้ว่าความหมายนี้เน้นเนื้อหาทางการเมือง

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2525 : 40) กล่าวว่า เพลโต และอริสโตเติล นักรัฐศาสตร์และนักปรัชญาชาวกรีกโบราณ ได้ให้ความหมายของการเมืองหรือกิจกรรมทางการเมืองว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาความยุติธรรมและดำรงชีวิตที่ดี

ฉันทภัทร อุ๋นตรงจิตร (2547:4) กล่าวว่า การเมืองนั้นมีความหมายมากมาย ในที่นี้จะใช้ขอเสนอความคิดของลาสเวลล์ ได้กล่าวไว้ การเมืองคือ การได้มาซึ่งอำนาจเพื่อที่จะตัดสินใจว่าใครจะได้อะไร เมื่อใด และอย่างไร

สุภาพ ปริญญาเสวี (2521:3) ได้ให้ความหมายว่า การเมือง คือ กิจกรรมของมนุษย์เกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย และการนำนโยบายออกมาปฏิบัติ ซึ่งจะมีผลต่อสังคมส่วนรวมด้วยความยินยอมของสังคมนั้น

สุขุม นวลสกุล (2543:1) กล่าวว่า การเมือง หมายถึง เรื่องเกี่ยวกับการแข่งขันเพื่อหรือการแสวงหาอำนาจซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมทั้งสังคมหรือส่วนใหญ่ของสังคม

จุมพล หนิมพานิช (อ้างใน วุฒิพงษ์ บัวซ้อย, 2549: 10-11) ได้ให้ความหมายของการเมืองไว้ 3 แก่นมุม ดังนี้

1. ความหมายของการเมืองในแง่ของสถาบัน หมายถึง ตัวสถาบันทางการเมืองการปกครอง ได้แก่ กลุ่มผลประโยชน์ พรรคการเมือง รัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล ระบบราชการ เป็นต้น ทั้งนี้มีสมมติฐาน คือ การกระทำทางการเมืองจะเกิดขึ้นภายในขอบเขตที่เห็นชัดเจนเท่านั้น และการเมืองจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าปราศจากสถาบันที่จัดตั้งขึ้นมาอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้เพราะถือว่าสถาบันเหล่านั้นเป็นที่มาของอำนาจทางการเมือง และถือว่าระบบการเมืองต้องการแสวงหากลไกและมาตรการในการจัดความสัมพันธ์ทางการเมือง ที่เหมาะสมระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง กล่าวคือ กลไกที่กำหนดความสัมพันธ์ภายในสถาบันในการปกครอง เช่น สถาบันนิติบัญญัติ สถาบันบริหาร และสถาบันตุลาการ ส่วนกลไกที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันของรัฐกับประชาชนที่อยู่ภายใต้การปกครอง เช่น ระบบราชการ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มกดดัน เป็นต้น

2. ความหมายของการเมืองในแง่ของหน้าที่ หมายถึง หน้าที่ของสถาบันการเมือง ได้แก่ การแข่งขันหรือการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ การใช้อำนาจ การบังคับให้มีการปฏิบัติตาม และหน้าที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ กำหนดนโยบายสาธารณะ

3. ความหมายของการเมืองในแง่ของระบบ หมายถึง ปฏิสัมพันธ์หรือพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรหรือแบ่งปันสิ่งที่มีค่าเพื่อสังคม ซึ่งสิ่งที่มีคุณค่า (Values) คือ อำนาจ ความเคารพนับถือ ความนิยมชมชอบ ความยุติธรรม ความอยู่ดีกินดี ความมั่งคั่ง ความชำนาญ ความรอบรู้ ความมั่นคงปลอดภัย และการมีเสรีภาพ

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2546: 4-6) ได้ระบุว่า การเมือง (Politics) มีความหมายที่หลากหลาย โดยขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความรับรู้ และความเข้าใจของแต่ละบุคคล รวมทั้งขึ้นอยู่กับกระบวนการหล่อหลอมกล่อมเกลாதงสังคม (Socialization process) ของแต่ละบุคคล กล่าวคือ บุคคลที่เติบโตภายใต้สิ่งแวดล้อมของสังคมนิยม ก็จะเข้าใจว่า การเมืองเป็นเรื่องของชนชั้นผู้ปกครอง เป็นหน้าที่ของผู้ปกครองที่ต้องใช้อำนาจ เพื่อปกครองประเทศ และเป็นหน้าที่ของผู้ที่อยู่ใต้การปกครองที่จะต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามบุคคลที่เติบโตภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเมืองที่กำลังเปลี่ยนแปลง เช่น การเปลี่ยนแปลงจากระบอบอำนาจอธิปไตยไปเป็นระบอบประชาธิปไตยอาจมีความเห็นการเมืองที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ บางส่วนอาจมีความเชื่อมั่นว่าการเมืองเป็นเรื่องของการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน บางส่วนหรืออาจเป็นส่วนใหญ่ที่ยึดติดอยู่กับความเชื่อที่ได้รับการปลูกฝังหล่อหลอมมาจากระบอบอำนาจอธิปไตย อาจเห็นว่าประชาธิปไตยที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และยากจน ชนชั้นปกครองควรรักษาหน้าที่ในการปกครองต่อไป นอกจากนี้ยังเห็นว่า การเมืองเป็นเรื่องของการแสวงหาอำนาจ เพื่อใช้อำนาจเหล่านั้นในการแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเอง ส่วนบุคคลที่เติบโตภายใต้สิ่งแวดล้อมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย จะเชื่อว่าการเมืองเป็นเรื่องของประชาชน อำนาจทางการเมืองคืออำนาจของประชาชน ประชาชนคือเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง ผู้ใช้อำนาจทางการเมืองต้องได้รับฉันทานุมติจากประชาชน เพื่อสนองตอบประโยชน์สุขของประชาชน ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการกำหนดหรือถอดถอนผู้ปกครอง บุคคลที่มีความเชื่อเช่นนี้จะมิบทบาท และมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเข้มแข็ง

สมศักดิ์ เกียวกิ่งแก้ว (2523:4-5) กล่าวว่า การเมืองนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้ไม่มากนักน้อยคือ

1. เป็นเรื่องเกี่ยวกับ “อำนาจหรืออิทธิพล” เช่นการแสวงหาอำนาจ การรักษาไว้ซึ่งอำนาจที่แสวงหามาได้ การใช้อำนาจ การมอบหมายอำนาจ ตลอดจนการแย่งชิงอำนาจ เป็นต้น

2. เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ “ผลประโยชน์” เช่นการรักษาผลประโยชน์ของตนหรือผู้อื่น (รวมทั้งการรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม) การแสวงหาผลประโยชน์ตลอดจนการแข่งขันในเรื่องของผลประโยชน์ต่างๆ เป็นต้น

3. เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกัน “สาธารณะ” คือเกี่ยวข้องกันชีวิตความเป็นอยู่ของคนส่วนใหญ่ ถ้าเป็นการเมืองในระดับท้องถิ่นแต่ถ้าเป็นการเมืองระดับชาติก็เกี่ยวข้องกันผลประโยชน์ทั้งชาติ หรือถ้าเป็นการเมืองระหว่างประเทศ ก็เกี่ยวข้องกันประชาชนของประเทศที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน “การปกครองหรือการใช้อำนาจบังคับขู่” ซึ่งเป็นเรื่องของผู้มีอำนาจเหนือกว่าปกครองผู้ที่มีอำนาจน้อยกว่าหรือผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา ซึ่งในเรื่องนี้รวมถึงการใช้อำนาจในการวินิจฉัยสั่งการต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์ของสาธารณะว่า ควรจะทำอย่างไรและควรจะได้รับอะไรจากการกระทำนั้น

5. เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้ “เล่ห์เหลี่ยมหรือกลอุบาย” ต่างๆ ทั้งที่ชอบด้วยกฎหมายและไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือทำเพื่อประโยชน์ส่วนตนและทำเพื่อผลประโยชน์ของสาธารณะก็ได้

เพลโต (Plato อ้างใน ปรีชา ช้างขวัญยืน, 2523: 159-212) ได้ให้ความหมายของการเมืองว่า การเมืองเป็นกิจกรรมเพื่อแสวงหาความยุติธรรมและเพื่อดำรงชีวิตที่ดีในสังคม

อริสโตเติล (Aristotle cited in Strauss 1962: 311) ได้กล่าวถึงการเมืองว่า การเมืองคือ การใช้อำนาจหน้าที่เพื่อสาธารณะประโยชน์

เดวิส อีสตัน (David Easton cited in Tansey 1995: 5) ได้กล่าวถึงการเมืองว่า การเมือง คือ การใช้อำนาจหน้าที่ในการจัดสรรปันส่วนสิ่งที่มีคุณค่า

เวเบอร์ (Weber 1967: 145-54) ได้กล่าวถึงการเมืองว่า การเมืองเป็นกิจกรรมของรัฐในการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ และใช้อำนาจเพื่อสาธารณะประโยชน์อย่างชอบธรรม

ออร์แกน และฮัมเมอร์ (Organ and Hamner 1982) ได้กล่าวถึงการเมืองว่า การเมืองเป็นเรื่องของการแสวงหาอำนาจและการใช้อำนาจ

ดีไซเจอร์ (Deziger 2005: 4) ได้กล่าวถึงการเมืองว่า การเมือง คือ กระบวนการทางผ่านของอำนาจและอิทธิพล ที่ใช้ในการส่งเสริมให้ได้มาซึ่งสิ่งตอบแทนเชิงประจักษ์ และการได้รับผลประโยชน์

เฮวูด (Heywood 2002: 5) ได้ประมวลคำว่าเมืองไว้ว่า การเมือง คือ ศิลปะในการปกครอง การเมืองเป็นเรื่องของสาธารณะชน การเมืองเป็นเรื่องเกี่ยวกับการประนีประนอมและการมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน และการเมืองคืออำนาจและการแบ่งสรรปันส่วนทรัพยากร

ชยอนันต์ สมุทวณิช (2522) กล่าวว่า การเมืองเป็นเรื่องของการแข่งขันกัน เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการแบ่งปันคุณค่าที่ให้ประโยชน์แก่ฝ่ายตนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ (2523) กล่าวว่า การเมืองเป็นการต่อสู้ช่วงชิง การรักษาไว้และการใช้อำนาจทางการเมือง โดยอำนาจทางการเมืองหมายถึงอำนาจในการที่จะวางนโยบายในการบริหารประเทศ หรือสังคม อำนาจที่จะแต่งตั้งบุคคลเพื่อช่วยในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และอำนาจที่จะใช้ข้าราชการ งบประมาณหรือเครื่องมืออื่นๆ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2.1.2 แนวคิดการเมืองในกระบวนการกำหนดงบประมาณ

งานจัดทำงบประมาณในองค์ปกคติมักจะเป็นเกมต่อรองของฝ่ายต่างๆ ที่มุ่งจะแข่งให้ได้งบประมาณให้มากที่สุด พฤติกรรมเหล่านี้ได้เกิดขึ้นแล้ว ซ้ำเด้าจนกว่างบประมาณจะได้รับการอนุมัติ งบประมาณที่ดีที่สุดภายใต้ระบบนี้ คือ ผู้บริหารที่เป็นนักต่อรองที่มีความสามารถยอมจะเป็นผู้ชนะได้งบประมาณมากที่สุดภายใต้วิธีต่อรองดังกล่าว (ชงชัย สันติวงษ์, 2547 : 73) มีนักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงการเมืองในกระบวนการงบประมาณ ดังนี้

อรอน วายเคฟสกี Aron Wildavsky (อ้างใน กิตติยา เกษมสุข, 2554 : 17-20) ได้อธิบายถึงการจัดทำงบประมาณแบบ Program Budgeting ว่าในระบอบประชาธิปไตยจะมีกลุ่มต่างๆ ที่จะมีผลประโยชน์ได้เสียเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการจัดทำงบประมาณในประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มต่างๆ ประกอบด้วยกรมการพิจารณาของรัฐบาล ประธานาธิบดี และกลุ่มผลประโยชน์ภาคเอกชน ฯลฯ เป็นต้น ดังนั้นเมื่อมีบุคคลหลายๆ กลุ่มหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องเช่นนี้ การตัดสินใจจัดสรรงบประมาณโดยอาศัยหลักเศรษฐศาสตร์เพียงอย่างเดียวจึงกระทำมิได้เพราะจะทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างฝ่ายต่างๆ จนทำให้กฎหมายงบประมาณอาจไม่ได้รับการอนุมัติจากรัฐสภา ดังนั้น ทางออกก็คือว่าการจัดทำงบประมาณไม่จำเป็นต้องเกิดจากความเห็นพ้องต้องกันหมดของทุกฝ่าย แต่อาจจัดทำงบประมาณโดยการประนีประนอมกัน และต่อรองทางการเมืองโดยอธิบายได้ด้วยเหตุผล 3 ประการ คือ

1. แม้จะมีทางเลือกหลายทางในการตัดสินใจจัดสรรงบประมาณก็ตาม แต่ทางที่จะเลือกได้จริงๆ มีอยู่เพียงไม่กี่ทาง
2. แม้จะมีความเห็นที่แตกต่างกัน แต่ก็จะไม่แตกต่างจากนโยบายงบประมาณเดิมมากนัก
3. ผู้ที่มีอำนาจต่อรองทางการเมือง มักจะพิจารณาเฉพาะในส่วนที่ตนต้องการ และขัดขวางในส่วนที่ขัดแย้งกับความต้องการของตน

ตามความคิดเห็นของ Wildavsky จึงไม่ปรากฏว่าจะมีทฤษฎีใดที่สามารถยึดเป็นหลักในการจัดสรรงบประมาณได้ เพราะถ้ามีทฤษฎีที่ว่าจริงงบประมาณรายจ่ายที่ผ่านสภานิติบัญญัติก็ควรจะสอดคล้องกับหลักวิชาการกิจกรรมของรัฐบาลก็ควรจะกำหนดขึ้นตามแนวทฤษฎีที่อธิบายได้ว่ารัฐบาล

ควรใช้งบประมาณเท่าใดในรายการใดบ้าง และรัฐบาลจะสามารถจัดท่างบประมาณได้ถูกต้องและสมบูรณ์ที่สุด ขณะเดียวกันก็ไม่ควรที่จะเกิดความขัดแย้งในการบริหาร แต่ในทางปฏิบัตินั้น ปัญหาการจัดท่างบประมาณมีได้อยู่ที่ว่า “จัดอย่างไรจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด” แต่อยู่ที่ว่า “ใครจะได้รับประโยชน์จากการจัดท่างบประมาณนั้น และได้เท่าไร” ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะสร้างทฤษฎีมาใช้ในการจัดท่างบประมาณ และในกรณีที่กระบวนการงบประมาณที่เป็นอยู่นั้นไม่ถูกต้องความพยายามที่จะแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้การจัดท่างบประมาณสมบูรณ์ขึ้นนั้น Wildavsky เห็นว่าจะทำไม่สำเร็จ ถ้าหากไม่มีการแก้ไขระบบการเมือง Wildavsky มีความเห็นว่าการจัดท่างบประมาณเป็นเรื่องของการเมือง มากกว่าการใช้หลักการหรือทฤษฎีใดๆ เข้ามาพิจารณา เพราะเป็นเรื่องของการต่อรองและแสวงหาผลประโยชน์จากงบประมาณ โดยบุคคล หรือกลุ่มคน Wildavsky ได้นำหลักฐานทางเศรษฐศาสตร์กับหลักรัฐศาสตร์มาเทียบเคียงกันในการจัดท่างบประมาณ โดยชี้ให้เห็นว่าการใช้หลักการวิเคราะห์ต้นทุนและประโยชน์ที่ได้รับ (Cost/Benefit Analysis) มาใช้ในการจัดท่างบประมาณของรัฐอย่างเดียวนั้น ไม่อาจกระทำได้ เพราะการจัดท่างบประมาณของรัฐบาลมิใช่เลือกโครงการที่ดีที่สุดแต่เป็นการตัดโครงการที่เลวที่สุดออกไปมากกว่า ดังนั้นความถูกต้องในการจัดท่างบประมาณจึงมิได้คิดเฉพาะเรื่องของต้นทุนและค่าใช้จ่าย (Cost/Benefit) อย่างเดียว หากต้องคำนึงถึงเหตุผลทางการเมือง (Political Rationality) เป็นสำคัญอีกด้วย เพราะถ้าไม่คิดถึงทางการเมืองแต่จัดท่างบประมาณโดยคิดเฉพาะหลักทางเศรษฐศาสตร์ อาจทำให้เกิดผลเสียทางการเมือง (Political Cost) ขึ้นได้

Wildavsky มีความคิดเกี่ยวกับงบประมาณแผ่นดินกับการเมืองว่าการเสนองบประมาณของหน่วยงานต่างๆ นั้น สะท้อนให้เห็นถึงความคาดหวังของหน่วยงานต่อเงินงบประมาณที่หน่วยงานนั้นๆ จะได้รับเพื่อใช้จ่ายในโครงการต่างๆ ด้วยเหตุนี้การเสนองบประมาณมักจะต้องอาศัยกลยุทธ์ (Strategy) เพื่อให้เป้าหมายของส่วนราชการนั้นๆ ได้รับการสนับสนุนโดยอาศัยเครือข่าย (Network) ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับความพึงพอใจในประเด็นที่มีต่อโครงการที่หน่วยงานนั้นๆ ดำเนินการและงบประมาณที่ประกาศใช้จึงมักมีลักษณะที่ว่า อะไรก็ตามที่เคยทำมาแล้วก็มีโอกาสที่จะได้ทำต่อไปอีก ส่วนโครงการใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมากมาย ก็มักจะต้องได้รับการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนจะนั้นเมื่อพิจารณาในแง่นี้จะเห็นได้ว่างบประมาณจึงเป็นเรื่องการเมืองนั่นเอง เพราะกระบวนการงบประมาณจะเป็นปรากฏการณ์ของ

พฤติกรรมของบุคคลต่างๆ ในวงการรัฐบาล ถ้าหากถือว่าการเมืองคือ การขัดแย้งระหว่างผู้ที่ต้องการให้สิ่งที่ตนชอบปรากฏในนโยบายของชาติ (National Policy) แล้ว ผลของการขัดแย้งหรือการต่อสู้ (Struggle) กันนั้นก็จะปรากฏอยู่ในงบประมาณนั่นเอง ดังนั้นหากมีคำถามว่า “ใครได้ อะไรจากสิ่งที่รัฐบาลต้องให้” แล้ว คำตอบก็คือสิ่งที่ปรากฏอยู่ในงบประมาณนั่นเอง และหากพิจารณาว่าการเมืองคือ กระบวนการที่รัฐบาลพยายามระดมทรัพยากรต่างๆ เพื่อบำบัดความต้องการหรือปัญหาที่มีอยู่แล้ว งบประมาณก็คือศูนย์รวมของความพยายามเหล่านั้น

ขนาด (Size) และลักษณะ (Shape) ของงบประมาณในประเทศอเมริกา จึงเป็นการต่อสู้อย่างมาก ในวิถีทางการเมืองของทุกๆ ฝ่ายได้แก่ ประชาชนาธิบดี พรรคการเมืองต่างๆ ผู้บริหาร สมาชิกสภาฯ กลุ่มผลประโยชน์ และประชาชน ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งต่างมีส่วนร่วมเพื่อให้สิ่งที่ตนชอบหรือพอใจปรากฏอยู่ในงบประมาณแผ่นดิน ชัยชนะหรือความพ่ายแพ้การประนีประนอมหรือการต่อรอง การต่อรองหรือความขัดแย้งเกี่ยวกับบทบาทของรัฐบาลที่มีต่อสังคมจะปรากฏชัดอยู่ในงบประมาณทั้งสิ้น

George A. Steiner (1965) ได้กล่าวถึงงบประมาณแบบแผนงาน (Program Budgeting) ว่างบประมาณแบบนี้เป็นการพยายามหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยในการตัดสินใจจัดทำงบประมาณจากทางเลือกต่างๆ ได้ดีที่สุดในการจัดการงบประมาณแบบนี้จึงต้องคำนึงถึงปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคมและในแง่วิชาการที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน แต่ในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายก็จะต้องพิจารณาปัญหาทางการเมืองควบคู่กันไปด้วย ส่วนการที่จะให้ความสำคัญต่อปัญหาเศรษฐกิจสังคมหรือการเมืองมากน้อยกว่ากันอย่างไรนั้น เป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับตัดสินใจแต่ละครั้งในแต่ละช่วงและเป็นกรณีๆ ไป

ในแง่หนึ่งของ Steiner ก็มีความเห็นที่สอดคล้องกับ Lewis คือความพยายามที่จะหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดในการจัดทำงบประมาณ ซึ่งการกระทำเช่นนี้ก็เป็นการนำหลักการทางเศรษฐศาสตร์เข้ามาพิจารณานั้นเอง เพราะการกำหนดทางเลือกต่างๆ ก็ดี การเปรียบเทียบทางเลือกเหล่านั้นก็ดี อย่างน้อยที่สุดก็ต้องนำแนวทางวิเคราะห์ต้นทุนกับผลประโยชน์ (Cost/Benefit Analysis) เข้ามาช่วยในการตัดสินใจ

แต่ในอีกแง่หนึ่งนั้น Steiner ก็ยังลงความเห็นว่ามีหลักทางเศรษฐศาสตร์จะเป็นเรื่องสำคัญในการจัดทำงบประมาณ แต่ท้ายสุดแล้วการตัดสินใจจัดทำงบประมาณจำเป็นต้องนำปัญหาทางการเมืองเข้ามาพิจารณาควบคู่กันไปด้วย

Roland N. McKean (1968) ได้กล่าวว่า การต่อรองในการจัดทำงบประมาณของรัฐบาล มักมีการดึงเอาประเด็นอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการพิจารณางบประมาณเข้ามา

พิจารณาด้วย บางทีรัฐบาลก็อาจใช้อำนาจบีบบังคับไม่ว่าจะเป็นเสียงส่วนน้อย (Minority) หรือ แม้แต่เสียงส่วนมาก (Majority) ก็ตามเพื่อให้สนับสนุนในการอนุมัติงบประมาณที่รัฐบาลเสนอ แม้แต่ในรัฐบาลเองก็จะมีการวิงวอนหาเสียงในกลุ่มย่อยต่างๆ เพื่อให้สนับสนุน ความเห็นของตนในการจัดหางบประมาณ ดังนั้นจึงอาจมีการอนุมัติให้มีการดำเนินโครงการหนึ่ง โครงการอย่างใดก่อนข้างขาดเหตุผลก็ได้ Mckean จึงสรุปว่าลักษณะของการต่อรองในการจัด หางบประมาณ ไม่มีลักษณะเป็นระบบที่แน่นอนหรือคาดคะเนได้ เพราะขึ้นอยู่กับอำนาจต่อรองของ ฝ่ายต่างๆ หรือกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการต่อรอง

Charles L.Schulitze (1968, อ้างใน สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ 2547 : 198) ได้กล่าวว่า การ จัดหางบประมาณเป็นเรื่องของการเมืองเพราะเขากล่าวว่า การพิจารณางบประมาณมิใช่พิจารณา ประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่านั้น แต่ต้องพิจารณาถึงความสำเร็จทางการเมืองเป็นสำคัญโดย ยกตัวอย่างว่าถ้าจัดหางบประมาณโดยมีการเสนอโครงการใหม่ๆ อาจมีปัญหาทำให้เกิดความยุ่งยาก ที่ไม่อาจคาดคะเนได้ว่าจะเป็นไปได้ในรูปแบบใด Schulitze เสนอว่า ถ้ากรมรวางใจจะเสนอโครงการ ใหม่ๆ หรือโครงการใหญ่ก็ควรเชิญผู้เชี่ยวชาญของรัฐสภาเข้าร่วมโครงการพิจารณาโครงการด้วย เพราะจะทำให้ได้รับการสนับสนุนด้วยดีขึ้น

2.2

กระบวนการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างมาก เนื่องจากงบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสิ่งที่กลุ่มต่างๆ ในท้องถิ่นต้องการได้รับการจัดสรรเพื่อให้เกิด ประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้น การจัดสรรงบประมาณจึงเป็นภารกิจที่ ผู้เกี่ยวข้องจะต้องใช้หลักการและกระบวนการที่เหมาะสมเพื่อให้งบประมาณที่ถูกจัดสรรไป แก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นได้ตรงจุด

การจัดหางบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยปกติมีการดำเนินการให้เป็นไปตาม ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2541 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งมีวิธีการและขั้นตอนในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี ของ อบต. (สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น, 2543: 1-8 อ้างใน วุฒิพงษ์ บัวซ้อย, 2549: 26)

1. (/)
(

2546: 98-105 อ้างใน วุฒิพงษ์ บัวซ้อย, 2549: 26)

2. ()

กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้วางไว้ในส่วนที่หน่วยงานของตนรับผิดชอบประมาณ
ค่าใช้จ่ายทั้งที่เป็นรายจ่ายประจำ รายจ่ายเพื่อการลงทุนเสนอให้เจ้าหน้าที่ งบประมาณ กรณี

- 3

3. เจ้าหน้าที่งบประมาณรวบรวมรายละเอียดที่ได้รับจากกองหรือฝ่ายต่าง ๆ เสนอขอตั้ง
งบประมาณรายจ่าย จัดทำเป็นข้อมูลเบื้องต้นเสนอต่อคณะผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

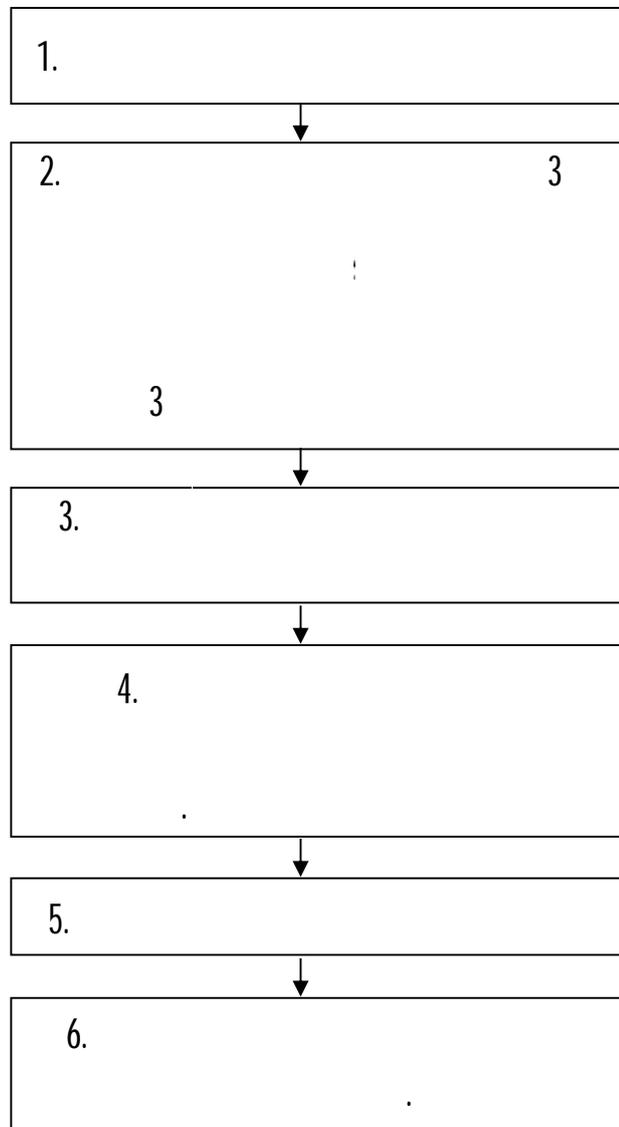
4. เมื่อคณะผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติ
งบประมาณนำยอดและรายการที่ได้รับอนุมัติขั้นต้นจากผู้บริหารท้องถิ่นนั้น จัดทำเป็นร่าง

5. คณะผู้บริหารท้องถิ่น เสนอร่างงบประมาณรายจ่ายต่อสภาท้องถิ่นภายในวันที่ 15

(/ /

) ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายของท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ

6.

2.1

:

(2543

2549: 27)

1-18

1.

4

1.1 ภาษีอากร ทั้งภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง และภาษีที่หน่วยงานอื่นของรัฐบาลจัดเก็บให้

1.2

จากบริการชุมชนบางชุมชนบางอย่างที่ท้องถิ่นดำเนินการตามหน้าที่ที่กฎหมาย

1.3

1.4 หนุน โดยมากมักเป็นเงินที่รัฐบาลจัดสรรให้จากเงินงบประมาณส่วนกลางมีทั้ง

2.

2

2.1

2.2

การขยายโครงการ การขยายระบบบริการ หรือการลงทุนเพื่อการพัฒนากิจการของท้องถิ่น

โครงการลักษณะที่เป็นความก้าวหน้าเหล่านี้ไม่ได้เป็นรายจ่ายประจำที่มีขึ้นเป็นปกติ ดังนั้น การ
 มาณรายจ่ายเพื่อการลงทุนหรือการพัฒนานี้ จึงเป็นบทบาทอันสำคัญขององค์กร

2.3 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของ

16

2.1

1.	8,602
2.	11,321
3.	25,653
4.	9,813
5.	12,340
6.	10,181
7.	9,583
8.	12,201
9.	8,119
10.	12,875
11. อบต. นาคม	8,352
12. อบต. วังชมภู	12,303
13.	7,160
14.	9,927
15. อบต. ห้วยใหญ่	10,970
16.	7,006
	176,406

: ระบบสถิติทางการลงทะเบียน สืบค้นคืนวันที่ 20 กรกฎาคม 2558 จาก

http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_m.php

2,281

ประเทศ เป็นที่ราบลุ่มคล้ายท้องกะทะ มีภูเขาสูงชันขนานทั้งสองข้างทั้งทิศตะวันออกและทิศตะวันตกมีแม่น้ำป่าสักไหลผ่าน ตลอดริมแม่น้ำป่าสักเป็นที่ลุ่ม ในฤดูน้ำ น้ำจะท่วมแทบทุกแห่ง พันธุ์ขึ้นไปเป็นที่ราบทำนาได้ผลดี พันจากที่ราบขึ้นไปเป็นที่โคก สลับกับแอ่งเป็นหย่อมเหมาะแก่

3

หิน สถานที่ท่องเที่ยว วัดมหาธาตุ วัดไตรภูมิ วัดพระแก้ว วัดช้างเผือก สระกลา

ทั้งนี้ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีทั้งหมด 11 อำเภอ คือ อำเภอเมือง

2549:32-33)

2

2.1

2.4

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ (2553: 88-101) " . . . 2546 -2553" เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางการเมืองที่มีบท 8 จดท่างบประมาณของเทศบาลนคร ลำปาง ในช่วง พ.ศ. 2546-2553

1.

/ /

2.

นำเดิยวที่เข้มแข็ง ส่วนฝ่ายสภามีหน้าที่ในการตรวจสอบและถ่วงดุลการบริหารจัดทำ

3.

4. สมาชิกสภาเทศบาลทำหน้าที่ตามบทบาทในการตรวจสอบการบริหารและจัดทำ

วิภาพร กลินลอย (2554:89-95)

"

"

i.

ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่มีมุ่งเน้นในการพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐาน การใช้

2

จากนั้นเจ้าหน้าที่งบประมาณประชุมหัวหน้าส่วนทุกส่วนรับทราบนโยบายและแนวทางในการ

เสนอให้เจ้าหน้าที่งบประมาณเพื่อ เสนอให้ผู้บริหารพิจารณาและเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณ

15

2.

เสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อประธานสภาท้องถิ่นพิจารณาในช่วงวันที่ 20

15

ประจำปี เอกสารประมาณราคาโครงการก่อสร้างต่างๆ โดยมีสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวน 2 ท่าน

3

รายจ่ายประจำปี จำนวน 1 เล่ม เอกสารประมาณราคาโครงการก่อสร้างหรือปรับปรุงสิ่งก่อสร้าง

3
:
15
:

2
1

2 และวาระที่ 3 โดยประชาสัมพันธ์ผ่านหอ

เดือนเดือน ปีนแก้ว (2554:)
งบประมาณที่มีประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำเปรี้ยว

- 1.
- 2.
- 3.

ที่สำคัญในการที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตน ควรทำความเข้าใจกับประชาชน

ยั้งขึ้น

โถมาแจ่ม (2554:81-84)

”

”

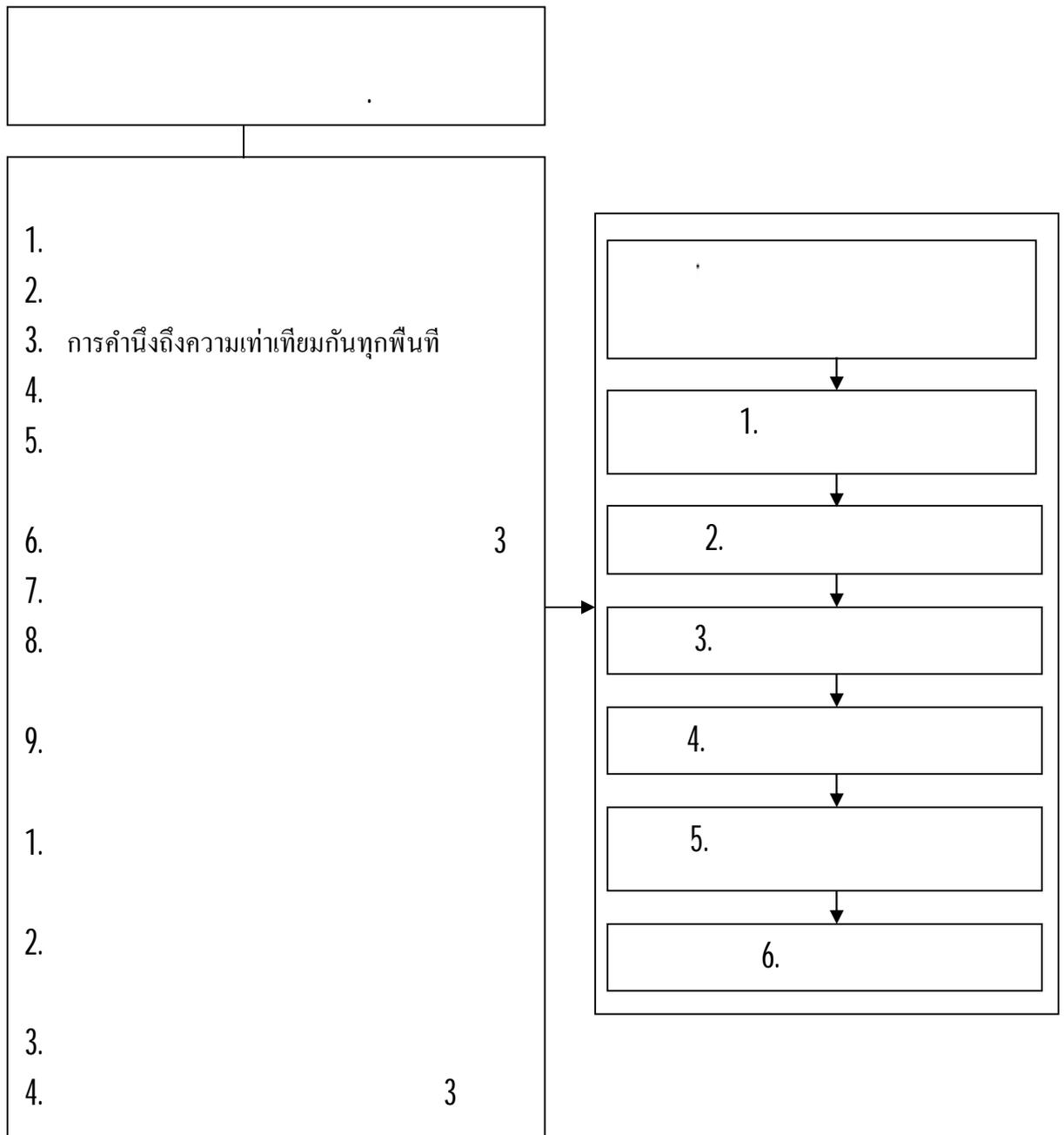
บผลผลิต ผลลัพธ์ และเป้าหมายที่สอดคล้องกัน การพิจารณาเกี่ยวกับ

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและผลของปัญหาที่

2.5

(Independent Variable)

(Dependent Variable)

ประยุกต์จากคู่มือพิงส์ บัวชัย (2549 หน้า 4)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยที่คณะผู้วิจัยใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คณะผู้วิจัย ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.2

3.2.1

จำนวน 524 คน คือ

3.2.1.1 บุคลากรของฝ่ายบริหารในแต่ละ อบต. ได้แก่ นายก อบต. รองนายก อบต. เลขานุการของนายกฯ จำนวน 64 คน

3.2.1.2 บุคลากรของฝ่ายสภาฯ ในแต่ละ อบต. ได้แก่ ประธานสภาฯ รองประธานสภาฯ เลขานุการสภาฯ และ ส. อบต. ทุกคน จำนวน 396 คน

3.2.1.3 บุคลากรของฝ่ายปฏิบัติการ ในแต่ละ อบต. ได้แก่ ปลัด อบต. หัวหน้าส่วนโยธา หัวหน้าส่วนคลัง และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนของ อบต. จำนวน 64 คน

3.2.2

3.2.2.1

มีจำนวน 232 คน ได้มาโดยการ

คำนวณประชากรตัวอย่างจากสูตรของ Yamane คั้งนี้

สูตรการคำนวณหาประชากรตัวอย่างของ Yamane (Yamane 1973: 725)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ

n = กลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคาดเคลื่อน

แทนค่าในสูตรได้คั้งนี้

n = กลุ่มตัวอย่าง

$$N = 524 \text{ คน}$$

$$e = 0.05$$

$$n = \frac{524}{1 + 524(0.0025)}$$

$$n = 227.839 \text{ คน}$$

$$n = 228 \text{ คน}$$

กลุ่มตัวอย่างที่คำนวณจากสูตร Yamane จะได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 228 คน แต่เมื่อทำการสุ่มตัวอย่าง อบต. ที่จะทำการเก็บข้อมูลแล้วจะได้ประชากรเพิ่มขึ้นอีก จำนวน 4 คน ซึ่งเป็นผลมาจากการสุ่มตัวอย่าง จึงรวมเป็น 232 คน ซึ่งได้อธิบายต่อไปนี้

ประชากรกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportion Stratified Random Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Random Sampling) ดังนี้

1) การสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportion Stratified Random Sampling) นั้นจะนำผลการคำนวณประชากรตัวอย่างจากสูตรของ Yamane มาจัดสรรจำนวนประชากร คือ บุคลากรของฝ่ายบริหารจะมีจำนวน 64 คน บุคลากรของฝ่ายสภาฯ จะมี 396 คน และบุคลากรของฝ่ายปฏิบัติการมี 64 คน โดยใช้การคำนวณสัดส่วน ทั้งนี้ฐานของการคำนวณประชากรตัวอย่างได้มาจากจำนวนบุคลากรของฝ่ายบริหาร บุคลากรของฝ่ายสภาฯ และบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการของ อบต.ทุก อบต. ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ดังตารางที่ 3.1 ต่อไปนี้

3.1 ตารางเปรียบเทียบจำนวนประชากร ต่อจำนวนร้อยละ และต่อจำนวนชุด
แบบสอบถาม ที่ต้องเก็บ ตามการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportion Stratified
Random Sampling)

ฝ่าย	จำนวนประชากร ทั้งหมด	ร้อยละของ จำนวนประชากร	ร้อยละของจำนวน แบบสอบถาม	จำนวนแบบสอบ ถามที่เก็บจริง
บริหาร	64	12.21	27.84	28
สภาฯ	396	75.58	172.32	172
ปฏิบัติการ	64	12.21	27.84	28
รวม	524	100	228	228

2) การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Random Sampling) โดยการจับฉลาก ซึ่งในขั้นตอนของการจับฉลากในแต่ละครั้งจะนับจำนวนของบุคลากรของฝ่ายบริหาร บุคลากรของฝ่ายสภาฯ และบุคลากรของฝ่ายปฏิบัติการของ อบต. ที่จับฉลากได้มาบวกเพิ่มไปทุกครั้งจนครบจำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างที่จัดสรรตามสัดส่วน ทั้งนี้จำนวน อบต. ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์มีทั้งหมด 16 อบต. และผลการจับฉลากได้พื้นที่ที่จะเก็บข้อมูล ดังนี้

จับฉลากครั้งที่ 1 ได้ อบต. หมายเลข 5 คือ อบต. บ้านโคก

จับฉลากครั้งที่ 2 ได้ อบต. หมายเลข 2 คือ อบต. สะเดียง

จับฉลากครั้งที่ 3 ได้ อบต. หมายเลข 15 คือ อบต. ดงมูลเหล็ก

จับฉลากครั้งที่ 4 ได้ อบต. หมายเลข 10 คือ อบต. ชอนไพร

จับฉลากครั้งที่ 5 ได้ อบต. หมายเลข 12 คือ อบต. น้ำร้อน

จับฉลากครั้งที่ 6 ได้ อบต. หมายเลข 1 คือ อบต. บ้านโคก

จับฉลากครั้งที่ 7 ได้ อบต. หมายเลข 7 คือ อบต. วังชมภู

ทั้งนี้ ในการจับฉลากครั้งที่ 7 จะได้จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างเกินจำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างที่คำนวณจากสูตรของ Yamane จำนวน 4 คน คือจาก 228 คน เป็น 232 คน (228+4=232 คน) คณะผู้วิจัยเลือกที่จะเก็บประชากรทั้งหมดของอบต. ที่จับฉลากได้ในครั้งสุดท้าย ฉะนั้น

ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้จะมีจำนวน 232 คน โดยผลของการจับฉลากจะพบได้จากตารางที่ 3.2

3.2

1.	4	26	4	34	√
2.	4	26	4	34	√
3.	4	26	4	34	
4.	4	34	4	42	
5.	4	32	4	40	√
6.	4	12	4	20	
7.	4	26	4	34	√
8.	4	26	4	34	
9.	4	30	4	38	
10. อบต. ขอนไพร	4	22	4	30	√
11.	4	22	4	30	
12. อบต. น้ำร้อน	4	22	4	30	√
13.	4	20	4	28	
14. อบต. ห้วยสะแก	4	28	4	36	
15. อบต. ดงมูลเหล็ก	4	22	4	30	√
16. อบต. ห้วยใหญ่	4	22	4	30	
	64	396	64	524	7

3.2.2.2

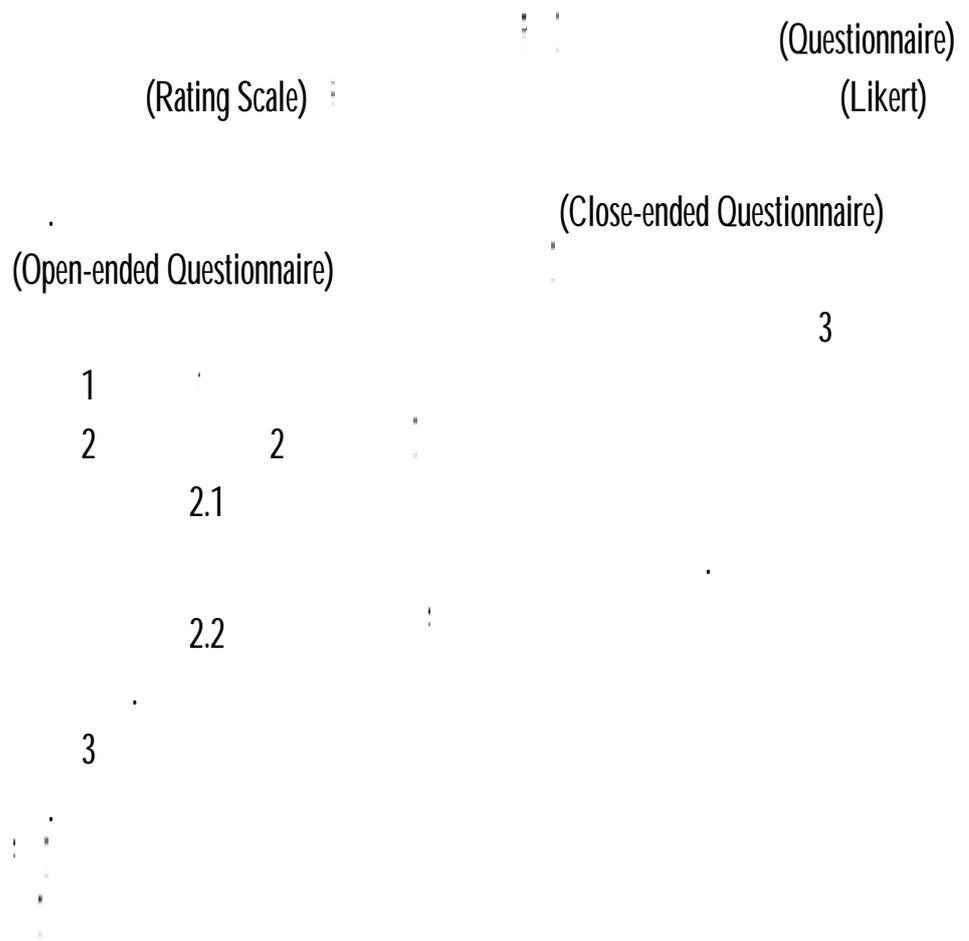
21

- 1) 7
- 2) 7
- 3) 7

ทั้งนี้คณะผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบเจาะจง กับการได้มาซึ่งตัวแทนของการวิจัยเชิง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการ

3.3.1

5
4
3
2
1

เกณฑ์เฉลี่ยที่ใช้ในการแปลความ ทั้งคำถามเชิงบวก และคำถามเชิงลบ แบ่งออกเป็น

5

4.21-5.00
3.41-4.20
2.61-3.40
1.81-2.60
1.00-1.80

3.3.1.1

(Pre-test)

ที่จะทำการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30

(Item)

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนี้ และได้นำมาปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษา การเรียงลำดับความ

(Reliability)

(Alpha Coefficient)

Cronbach

(Alpha Coefficient)

0.8618

3.3.2

(Interviewing)
(Non-Official)

(Observation)

3.4

3.4.1

(Documentary Study)

3.4.2

(Field Study)

3.4.2.1

(Questionnaire)

แบบสอบถามที่เก็บข้อมูลมาแล้วทั้ง 232 ชุด

3.4.2.2

(Interviewing)

21

3.5

(Content Analysis)

3.5.1

(Descriptive Statistics)

(Frequency)

(Percentage)

(Mean)

(Standard Deviation)

3.5.2

(Analysis Statistics)

t-test

One way ANOVA

0.05

Pearson Correlation ณ คำนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3

Content Analysis

3.6

3.3

3.3

	()													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1.	←→													.
2.		←→												.
3.			←→											.
4.						←→								.
5.								←→						.
6.										←→				.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ คณะผู้วิจัยได้แบ่งโครงสร้างการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

4.1 ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

4.3 ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

4.4 ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการ กับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

4.5 ตอนที่ 5 วิเคราะห์การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณของ อบต. ช่วงปี 2549-2557

4.6 ตอนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน

ซึ่งจะนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

4.1 ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นบุคลากรฝ่ายสภาฯ จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0 รองลงมาเป็นบุคลากรฝ่ายบริหารและบุคลากรฝ่ายปฏิบัติการมีจำนวนเท่ากันฝ่ายละ 28 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ดังตาราง 4.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพในองค์กร

สถานภาพในองค์กร	จำนวน	ร้อยละ
1. ฝ่ายบริหาร	28	12.0
2. ฝ่ายสาขา	176	76.0
3. ฝ่ายปฏิบัติการ	28	12.0
รวม	232	100

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ เพศชาย จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 63.79 รองลงมาคือ เพศหญิง จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 36.21 ดังตาราง 4.2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	148	63.79
2. หญิง	84	36.21
รวม	232	100

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 45.69 รองลงมาคืออายุ 51-60 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 24.57 และมีกลุ่มอายุที่ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุดคืออายุ 25-30 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.45 ดังตาราง 4.3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 25 ปี	0	0.0
2. 25 – 30 ปี	8	3.45
3. 31 – 40 ปี	47	20.26
4. 41 – 50 ปี	106	45.69
5. 51 – 60 ปี	57	24.57
6. มากกว่า 60 ปี	14	6.03
รวม	232	100

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สมรสแล้ว จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 77.59 รองลงมา มีสถานภาพเป็น โสด จำนวน 31 / 13.36 ที่ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ / 21 9.05 ดังตาราง 4.4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4

1.		31	13.36
2.		180	77.59
3.	/ /	21	9.05
		232	100

63 27.16
53 22.84
15 6.47 ดังตาราง 4.5

ตารางที่ 4.5

1.		33	14.22
2.		53	22.84
3.		63	27.16
4.		15	6.47
5.		46	19.83
6.		22	9.48
		232	100

	172	74.14
17	7.33	
	2	0.86 ค้างตาราง 4.6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6

1.	6	2.58
2.	10	4.32
3.	2	0.86
4.	3	1.29
5.	7	3.03
6.	172	74.14
7.	6	2.58
8.	2	0.86
9.	3	1.29
10.	4	1.72
11.	17	7.33
	232	100

	5,000 - 10,000	135	58.19
10,001-15,000	35	15.09	
25,001 - 30,000	7	3.02 ค้างตาราง 4.7 ต่อไปนี้	

ตารางที่ 4.7

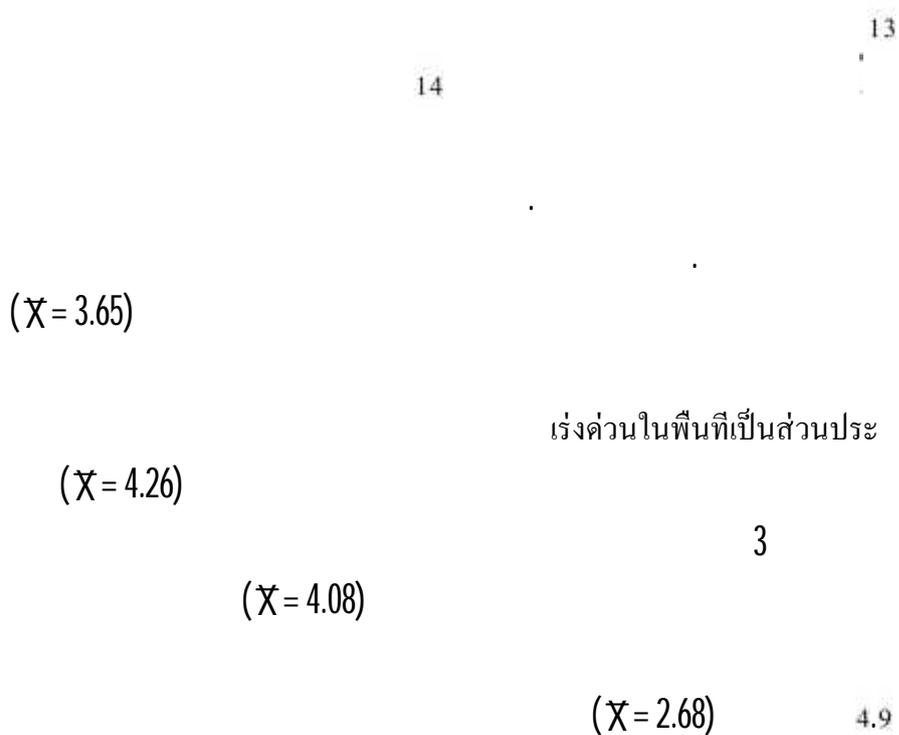
1.	5,000	12	5.17
2.	5,000 - 10,000	135	58.19
3.	10,001 - 15,000	35	15.09
4.	15,001 - 20,000	16	6.89
5.	20,001 - 25,000	17	7.33
6.	25,001 - 30,000	7	3.02
7.	30,001	10	4.31
		232	100

118 50.86 / 34
 14.66 / /
 6 2.58 ดังตาราง 4.8 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8

1.		118	50.86
2.	/	34	14.66
3.	/	18	7.76
4.	/	8	3.45
5.	/ /	6	2.58
6.		14	6.04
7.		6	2.58
8.		28	12.07
		232	100

4.2 ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ตารางที่ 4.9

	\bar{X}	S.D.
1.		
	3.53	1.12
2.		
	3.30	1.23
3.		
ประจำปี ท่านได้คำนึงถึงความเท่าเทียมกันทุกพื้นที่	4.04	0.90

4.9 ()

	\bar{X}	S.D.
4.		
	4.26	0.80
5.		
	4.12	0.93
6.		
	4.08	0.86
7.		
	3.50	1.09
8.		
	3.23	1.20
9.		
	3.78	1.03
10.		
	2.68	1.30
	3.65	0.56

(key informants)

ความจำเป็นเร่งด่วนอันดับที่ 1, 2 และ 3

1-3

อยทำในหมู่บ้านตนเอง รวมทั้งบางพื้นที่ก็เคย

(

แหล่งอื่น)ให้ซึ่งก็เป็นทีพึงพอใจของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกันทุกคน

.1: "...ค่านึงถึงสิ่งจำเป็นในพื้นที่...ให้ตามจริง ไม่เจตียงบประมาณ..."

.3: "

1-3

.2: "

1,2,3"

.4: "

..."

.4: "ทีนี้นายกฯ เขาไม่ให้จัดลำดับของโครงการนะ...เขากลับว่าจัดลำดับ

..."

.5: "

...."

.7: "...ทีนี้จะได้งบทุกหมู่บ้านนะ หมู่ที่ไม่ได้งบตามแผนฯ ก็อาจบวักให้เขาแทน

..."

อาศัยอยู่ในพื้นที่อยู่แล้ว ว่าปัญหาความจำเป็นของ ส.อบต. ที่มาร้องขอส่วนตัวมีความจำเป็นเร่งด่วน

.2:"

.3: "...ไปกินข้าวกินปลาด้วยกัน....แต่ปัญหาที่เขาเล่าให้ฟังนี้

..."

.1: "... "

"

5: "... "

..."

.4: "... "

..."

.6: "... "

..."

.7: "... "

..."

.6: "... "

"

($\bar{X} = 3.70$)

($\bar{X} = 4.35$)

3

($\bar{X} = 4.17$)

($\bar{X} = 3.10$)

4.10 ต่อไปนี้

4.10

	\bar{X}	S.D.
1.		
2.	4.35	0.78
3.	4.00	0.94
4.	3.60	1.03
5.	3.57	1.10
3	4.17	0.81

4.10 ()

	\bar{X}	S.D.
6.	3.10	1.16
7.	3.21	1.13
8.	3.60	1.03
	3.70	0.55

(key informants)

()

ตำบล เนื่องจากนายก อบต. ฟังได้รับการเลือกตั้งมาใหม่ไม่ค่อยรู้เรื่องระเบียบ

. 1: "

..."

. 2: "...

..."

. 3: "...

....

..

..."

. 4: " ... "

. 5: " ... "

. 6: "...อย่าง อบต.....นายก ออกเลยว่างอยู่ ออกทั้งชุดเลยปกติเขาจะแต่งตั้งรอง
รักษาการแทน แต่ที่นั่นเขาเอาออกหมดเลย รู้สึกจะแต่งตั้ง ปลัดรักษาการมั่ง..."

. 7: " ... "

4.3

3

($\bar{X} = 3.70$)

และฝ่ายปฏิบัติการที่ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่งบประมาณ ได้รวบรวมราย

($\bar{X} = 4.06$)

($\bar{X} = 4.06$)

ที่เกิดขึ้นทั้งนอกสภาฯ และในสภาฯ เพื่อให้มีการยกมือส

($\bar{X} = 2.56$) ดังตาราง 4.11 ต่อไปนี้

4.11 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำ

	\bar{X}	S.D.
1.		
	3.93	1.05
2.		
	3.43	1.14
3.		
	4.05	0.81
4.		
	3	
	3.86	0.92
5.		
	3	
	3.46	1.15
6.		
	3.83	0.82

4.11 ()

		X	S.D.
7.	เจ้าหน้าที่งบประมาณ ได้รวบรวมรายละเอียดที่เป็น		
8.	3	4.06	0.86
9.		3.90	0.89
10.		3.56	1.04
11.	3	3.74	1.01
12.		3.62	1.04
3		3.70	1.01

4.11 ()

	X	S.D.
13. ประจำปี เข้าสู่สภาฯ ตามที่เจ้าหน้าที่	3.65	1.01
14.		
15.	3.63	1.05
16.		
17. เมื่อมีความขัดแย้งในสภาฯ เรื่องการพิจารณาให้	3.83	0.95
18. มีการลอบบี้ เกิดขึ้นทั้งนอกสภาฯ และในสภาฯ	4.00	0.89
	3.73	1.19
	2.56	1.35
	3.70	0.52

(key informants)

.. 2541

อบต. ซึ่งแผนชุมชนนี้เป็นเนื้อหาของกรมพัฒนาชุมชนเข้าไปจัดทำในแต่ละหมู่บ้าน ในส่วนของ

3

ทั้งนี้ ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลโดย
จะเห็นนโยบายและแผน หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำตาม

.. 2541

ละหมู่บ้านเป็นโครงอันดับ ที่ 1,2 และ 3 กล่าวคือ อบต. ส่วนใหญ่ โครงการที่จัดลำดับมาจาก

1-3

3

แผนพัฒนาตำบลในภาพรวม ซึ่งในช่วงที่ทำประชาคมหมู่บ้านเสร็จ ฝ่ายบริหารหลาย อบต. จะให้

1-3

3

3

เรื่องนี้ จะนำโครงการจากแผนพัฒนา 3 ปี มาบรรจุในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

หมู่บ้าน และโครงการอื่นๆ ที่ฝ่ายบริหารดำเนินการในช่วงปีงบประมาณนั้นๆ มีบางพื้นที่ที่มีการ

ระบียบเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ (ภาษาเดิมที่เรียกกัน) รวมทั้ง นายก อบต. ยังไม่สามารถ
ควบคุม ส. อบต. ในสภาได้ มีบางพื้นที่ที่พิจารณาข้อบัญญัติฯ แล้วตกไป เพราะ งบประมาณในแต่

เพื่อตัดงบประมาณ บางพื้นที่หรือบางหมู่บ้านเพื่อนำงบประมาณไปให้อีกหมู่บ้าน เพื่อแก้ไขปัญหา
ที่หมู่บ้านที่เดือดร้อนมากกว่าและนายก อบต. คนนั้น ก็จะหางบประมาณมาจา

แต่ใช้วิธีการโยกงบประมาณ จาก อบต. หนึ่งไปให้อีก อบต. หนึ่ง หรือเวียนการได้งบประมาณของ

ตำบลที่ดำเนินการในรูปแบบนี้ จะมีโครงการให้หมู่บ้านนั้น | โครงการจากงบวิง กล่าวคือ นายก

จากนักการเมืองนอกพื้นที่ที่เป็นพรรคพวกที่เป็นสายการเมืองของกลุ่มตนเองเพื่อนำ

เร่งด่วนก่อน และตนเองหางบวิงมาให้หมู่บ้านนั้นแทน การดำเนินการเช่นนี้ จะแก้ปัญหา

:
 ' :
 .1: " ... "
 .1: " 1,2,3 "
 1,2,3 .1: " ... "
 "
 .2: " ... "
 .3: " .. "
 ...แต่หมูนันเราจะหางบจากที่อื่นเอามาให้
 .3: " ... "
 4: " ... "
 .4: " ... "
 .4: " ... "
 .5: " ... "
 .6: " ... "
 .6: " ... "
 " .7: " ... "
 ... "
 "

4.4 4

(sig.=0.000)

3

0.05

. ดังตาราง 4.12

4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	r	P
232	3.65	0.56	3.70	0.52	0.586	0.000*

*

P 0.05

4.5 5
2549-2557

2549-2557

ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ช่วงปี 2549-2557 องค์การ

. 2541 (กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2558) ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล และในปี 2543 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม (2 3)

. 2541 " . 2541 (2 3) . 2543" (

2558) โดยมีเนื้อหาของการแก้ไขเพิ่มเติมจากเดิม คือ

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 พฤศจิกายน 2543

1. แก้ไขเพิ่มเติมในหมวดข้อความทั่วไป ข้อ 5 จากเดิม คือ "

แก้ไขเพิ่มเติม เป็น "

ข้อความที่หายไปคือ

2. แก้ไขเพิ่มเติมในหมวดข้อความทั่วไป ข้อ 5 จากเดิม คือ "

แก้ไขเพิ่มเติม เป็น "

ข้อความที่หายไปคือ

3. แก้ไขเพิ่มเติมในหมวดข้อความทั่วไป ข้อ 5
จากเดิม คือ " "

แก้ไขเพิ่มเติม เป็น " "

ข้อความที่หายไปคือ

4. แก้ไขเพิ่มเติมในหมวดข้อความทั่วไป ข้อ 5
จากเดิม คือ " "

แก้ไขเพิ่มเติม เป็น " "

ข้อความที่หายไปคือ

5. แก้ไขเพิ่มเติมในหมวด 3 วิธีการจัดทำงบประมาณ ข้อ 22
จากเดิม คือ

แก้ไขเพิ่มเติม เป็น

ข้อความที่เพิ่มขึ้น คือ

... เพิ่มข้อความนี้ก่อนข้อความเดิมทั้งหมด

6. แก้ไขเพิ่มเติมในหมวด 3 วิธีการจัดทำงบประมาณ ข้อ 24
จากเดิม คือ

แก้ไขเพิ่มเติม คือ คงข้อความเดิมทั้งหมด และเพิ่ม ข้อความต่อไปนี้ในวรรค 2 คือ

”

15

”

ข้อความที่เพิ่มขึ้น คือ ”

15

”

2

. 2541

ในส่วนของการแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 พฤศจิกายน

2543

1. แก้ไขเพิ่มเติมในหมวด 5 การควบคุมงบประมาณ ข้อ 38

จากเดิม คือ ก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายเกินกว่าหนึ่งปีงบประมาณจะกระทำ

ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น และมีเงินรายได้ตามงบ

แก้ไขเพิ่มเติม คือ 9 17 21 34

2

ารก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายเกินกว่าหนึ่งปีงบประมาณ สำ

ซึ่งเป็น โครงการประเภทที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ที่ไม่อาจแยกการจัดซื้อจัดจ้างได้

ข้อความที่เพิ่มขึ้น คือ เขียนใหม่ทั้งหมดในข้อ 38 และมีวรรค 2 เพิ่มขึ้นอีก

. 2541

2

. 2541 ”

3) . 2543" : . 2541 (2
 ผู้วิจัยยังพบ องค์ประกอบเพิ่มขึ้นในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ

" "

3

โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนชุมชน 2 ฉบับ ดังนี้ ฉบับที่ 1 คือ
 ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2550 มาตรา 61/1 ให้อำเภอมีอำนาจหน้าที่ภายในเขตอำเภอ

(3)

ฉบับที่ 2 คือ

ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 10

(1)

(1.6)

(2) ร่วมจัดทำร่างแผนพัฒนา เสนอแนะแนวทางการพัฒนาและการ แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการ

ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง นำปัญหาความต้องการจากแผนชุมชนที่เกินศักยภาพ

กฎหมายทั้ง 2 ฉบับข้างต้นนี้ จะเกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณราย

. 2550

61/1(3) กำหนดให้ท้องถิ่นต้องร่วมกับกับชุมชนกับหมู่บ้านเพื่อทำแผนชุมชน ในการจัดทำ

ด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548

ยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนา 3 ปี ซึ่งในระเบียบนี้มีแผนอยู่ 3 แผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ

3

()

3

ระเบียบ และมีบางพื้นที่ที่สามารถเชิญชวนผู้ใหญ่บ้านและชาวบ้านจัดทำแผนชุมชน ควบคู่ไปกับ

3

3

1, 2 และ 3 และทั้ง 3 ลำดับจะถูกนำไปบรรจุในแผนพัฒนา 3 ปี และจะถูกนำไปบรรจุในข้อบัญญัติ

1-3

สามัญของสภาฯ อบต. เพื่อพิจารณาข้อบัญญัติงบประมาณฯ เพื่อป้องกันการสอบตกหรือการ

:

บริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) ฟังพอใจกันทุกหมู่บ้าน แล้วจึงนำร่างข้อบัญญัติงบประมาณฯ นั้นเข้าสู่

:

(1 . . - 30 . .)

ส.อบต. ในแต่ละพื้นที่ ซึ่งเป็นเสน่ห์ของการรักษาฐานเสียงและการ

ตำบลตามที่ผู้วิจัยนำเสนอมาข้างต้น เพราะนักการเมืองในพื้นที่นั้นๆ จะมีความเสี่ยงต่อการขาด

3

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า บางพื้นที่มีการคอร์รัปชันอย่างรุนแรง ผ่านการนำ

ผู้บริหารทั้งทีมต้องออกจากตำแหน่ง ในกรณีนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ได้ว่า สาเหตุหลักของการถูกปลดออก
จากตำแหน่งนายก อบต. และปลดออกจากทีมคณะผู้บริหารทั้งคณะ คือ การร่วมกันทุจริตคอร์รัปชัน

ตรวจสอบพบได้ว่าทุจริตคอร์รัปชันจะต้องออกจากตำแหน่งทั้งคณะ และทั้งหมดนี้คือ การเมืองใน

กล่าวมาข้างต้น ซึ่งคุ้มค่ามาก ซึ่งมีมูลค่าอย่างมากจากการวิจัยในครั้งนี้

4.6 6

สมมติฐานการวิจัยในครั้งนี้ มี 3 ข้อ ซึ่งจะเสนอผลการวิเคราะห์ในแต่ละข้อตามลำดับ

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

0.05 (Sig.=0.010)

3

เหล่านี้ได้มาจากปัญหาและความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่อย่างแท้จริง ดังตาราง 4.13

4.13

	n	\bar{X}	S.D.	P
	28	3.63	0.51	0.010*
*	P	0.05		

2 การเมืองของฝ่ายสภาฯ ที่แตกต่างกันมีผลกับขั้นตอนของการ

2

0.05 (Sig.=0.000)

3

และนำมาซึ่งการพัฒนาตำบลให้ก้าวหน้าต่อไป ดังตาราง 4.14 ต่อไปนี้

4.14

	n	\bar{X}	S.D.	P
	176	3.72	0.50	0.000*
*	P 0.05			

3

3

0.05 (Sig.=0.012)

3

ดังตาราง 4.15 ต่อไปนี้

4.15

	n	\bar{X}	S.D.	P
	28	3.61	0.60	0.012*
*	P 0.05			

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” คณะผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

คณะผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

5.1.1 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

5.1.2 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

5.1.3 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการ กับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

5.1.4 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณของ อบต. ช่วงปี 2549-2557

ซึ่งผลการวิจัยในแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

5.1.1 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

คณะผู้วิจัย จะนำเสนอสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับการเมืองของฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. และนำเสนอสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับการเมืองของฝ่ายปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ตามลำดับ ดังนี้

การเมืองของฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาฯ ได้คำนึงถึงความสำคัญของปัญหาเร่งด่วนในพื้นที่เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ รองลงมาคือ ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาฯ ได้คำนึงถึงโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนา 3 ปี เป็น

ส่วนประกอบในการดำเนินการ และการเมืองที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ฝ่ายบริหารและฝ่ายสภา ได้ใช้อำนาจและอิทธิพลส่วนตัว ในการเจรจาต่อรอง เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามความต้องการของตน

นอกจากนี้ยังพบว่า ในการคัดสรรโครงการต่างๆ เข้าสู่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. ผู้บริหารจะคำนึงถึงการไม่เฉลี่ยงบประมาณเหมือนสมัยก่อน คำนึงถึงโครงการที่ได้มาจากการทำประชาคมชาวบ้าน โดยมีการจัดเรียงลำดับของโครงการของความจำเป็นเร่งด่วนอันดับที่ 1, 2 และ 3 มาจากแต่ละหมู่บ้าน และโครงการแต่ละหมู่บ้านที่มีจัดลำดับ 1-3 มาแล้ว จะถูกนำมาบรรจุในร่างข้อบัญญัติฯทั้งหมด ตลอดจนบาง อบต. ได้มีการชักจูงโน้มน้าวจากนายก อบต. ให้เสียสละงบประมาณของหมู่บ้านตนไปให้กับหมู่บ้านที่ประสบปัญหาหนักและจำเป็นเร่งด่วนจริงๆ ก่อน ปีต่อไปค่อยทำโครงการในหมู่บ้านตนเอง บางพื้นที่ก็เคลีย ส.อบต. ด้วยการตกลงกันโดยนายก อบต. ว่าโครงการและงบประมาณได้กันทุกหมู่บ้าน แม้ว่าหมู่บ้านใดไม่ได้งบประมาณจากงบพัฒนาตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ก็ตาม โดยจะแบ่งงบวงให้ (งบประมาณที่นายกฯไปขอมมาจากแหล่งอื่น) ซึ่งก็เป็นทีพึงพอใจของ ส.อบต.ทุกคน อย่างไรก็ตามยังมีบาง อบต. ที่นายก อบต. ไม่ยอมให้มีการจัดลำดับปัญหาความต้องการของประชาชนจากการทำประชาคมหมู่บ้านเพื่อนำมาบรรจุในร่างข้อบัญญัติฯ เพื่อความสะดวกของการบริหารงบประมาณของตนเองทั้งตำบล

นอกจากนี้ยังพบว่า ในช่วงการจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี มี ส.อบต. มาต่อรองด้วยการเข้าไปพบนายก อบต. บางรายชวน นายก อบต. ไปรับประทานอาหารเพื่อของงบประมาณ โดยส่วนใหญ่ นายก อบต. ก็จะรับรู้ปัญหา เพราะเป็นคนทีอาศัยอยู่ในพื้นที่อยู่แล้วว่าปัญหาความจำเป็นของ ส.อบต. ทีมาร้องขอส่วนตัวมีความจำเป็นเร่งด่วนเพียงใด บางรายนายก อบต. ก็แบ่งงบประมาณที่ตนเองหามาออกเหนือจากงบประมาณตามแผนพัฒนาฯ ของ อบต. ให้

การเมืองของฝ่ายปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ทีปฏิบัติมากที่สุดคือ ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ฝ่ายปฏิบัติการได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณของ อบต. รองลงมา คือ ในการจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ฝ่ายปฏิบัติการได้นำโครงการมาจากแผนพัฒนา 3 ปีของตำบลมาบรรจุในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. และการเมืองที่ฝ่ายปฏิบัติการกระทำ โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ฝ่ายปฏิบัติการได้รับมอบหมายจากนายกอบต. ให้จัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยปราศจากการกำกับของนายกฯ

นอกจากนี้ยังพบว่า ปลัด อบต. ส่วนใหญ่จะปฏิบัติหน้าที่ตาม (คำสั่ง) ที่นายก อบต. มอบหมายให้ทำ แต่ก็มีบาง อบต. ที่ปลัด อบต. ไม่ยอมทำตามความต้องการของนายก อบต. เพราะว่าหากทำตามความต้องการของนายก อบต. จะผิดระเบียบเกี่ยวกับการเงินไม่ต้องการให้ตนเองมีคดีความ และบาง อบต. ก็พบว่ามีปัญหาในการพิจารณาข้อบัญญัติฯ เนื่องจากนายก อบต. พึงได้รับการเลือกตั้งมาใหม่ไม่ค่อยรู้เรื่องระเบียบในการจัดทำข้อบัญญัติฯ จึงทำให้พบปัญหา ทะเลาะกัน ใน สภา อบต. บางพื้นที่นายกอบต. และทีมผู้บริหารต้องออกจากตำแหน่งนายก อบต. ใหม่ๆ ที่บริหารอบต. มาไม่กี่ปีเนื่องจากใช้งบประมาณ ไม่ถูกต้องตามระเบียบ

5.1.2 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

คณะผู้วิจัย สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. ได้ว่า ฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการเกี่ยวข้องกับขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. สูงสุดคือ เจ้าหน้าที่งบประมาณได้รวบรวมรายละเอียดที่เป็นจริงจากฝ่ายต่างๆ ให้นายก อบต. พิจารณา รongลงมา คือ ขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นไปตามกรมส่งเสริมการปกครองกำหนดทุกขั้นตอน และการเมืองที่ฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการกระทำโดยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการลอบบีเกิดขึ้นทั้งนอกสภาฯ และในสภาฯ เพื่อให้มีการยกมือสนับสนุนร่างข้อบัญญัติงบประมาณฯ

นอกจากนี้ยังพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่จะยึดขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ที่กำหนดไว้ตามระเบียบการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณของกระทรวงมหาดไทย คือตามพระราชบัญญัติงบประมาณปี พ.ศ. 2541 ของกระทรวงมหาดไทย และปัจจุบันจะมีแผนชุมชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อบัญญัติฯ ซึ่งแผนชุมชนนี้เป็นเนื้อหาของกรมพัฒนาชุมชนเข้าไปจัดทำในแต่ละหมู่บ้าน ในส่วนของ อบต. มีความจำเป็นต้องนำเนื้อหาบางส่วนจากแผนชุมชนมาบรรจุในข้อบัญญัติฯ ด้วยเพื่อความบูรณาการของการจัดทำแผนพัฒนาของ อบต. โดยส่วนใหญ่การจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของอบต. ในช่วงการจัดทำประชาคมหมู่บ้านก็จะนัดแนะกับผู้ใหญ่บ้านให้จัดทำแผนชุมชนไปพร้อมๆ กัน เพราะผู้ใหญบ้านต้องทำรายงานเกี่ยวกับแผนชุมชนไปให้อำเภอรับทราบทุกปี

ทั้งนี้ ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนใหญ่ จะให้เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาของอบต. ไปจัดทำประชาคมชาวบ้านเพื่อรับทราบปัญหาความต้องการของชาวบ้าน และให้มีการจัดลำดับความสำคัญความจำเป็นเร่งด่วนของปัญหาหรือความต้องการของแต่ละหมู่บ้านเป็น โครงอันดับ ที่ 1,2 และ 3 กล่าวคือ และโครงการอันดับที่ 1-3 จะถูกบรรจุในแผนพัฒนา

3 ปี ของอบต. หลังจากประชาคมระดับหมู่บ้านเสร็จ ก็จะมีการจัดทำประชาคมระดับตำบลเพื่อรวบรวมโครงการแต่ละหมู่บ้าน มาไว้ในแผนพัฒนาตำบลในภาพรวม ซึ่งในช่วงที่ทำประชาคมหมู่บ้านเสร็จ ฝ่ายบริหารหลาย อบต. จะให้ฝ่ายช่างหรือกองช่าง เข้าไปประเมินราคาโครงการต่างๆ ของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อบรรจุเป็นตัวเลขงบประมาณในโครงการต่างๆ ของแต่ละหมู่บ้านที่จัดลำดับ 1-3 มาแล้ว ดังนั้นบางพื้นที่ช่วงการทำประชาคมระดับตำบลเพื่อจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของตำบล โครงการต่างๆ จากแต่ละหมู่บ้านจะพอรู้ตัวเลขของโครงการที่คัดเลือกมาจากแต่ละหมู่บ้านแล้ว

ลำดับต่อจากการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของแต่ละอบต. จะมีการจัดทำแผนพัฒนาประจำปีของ อบต. ปัจจุบันเรียกว่าการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. การจัดทำเรื่องนี้ จะนำโครงการจากแผนพัฒนา 3 ปี มาบรรจุในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ซึ่งแต่ละโครงการจะมีตัวเลขงบประมาณเรียบร้อยแล้วมาบรรจุ

ในการพิจารณา ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ส่วนใหญ่จะมีการประชุมนอกรอบก่อนวาระการประชุมสามัญว่าด้วยเรื่องการพิจารณางบประมาณ หรือพิจารณาข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. เพื่อลดความขัดแย้ง เพื่อป้องกันการทะเลาะกันในสภาฯ ในช่วงการพิจารณาข้อบัญญัติฯ และไม่มีการแบ่งเค้กงบประมาณหากกระทำแบบนี้จะทำให้แต่ละหมู่ได้งบประมาณเท่าๆ กัน แต่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการเป็นชิ้นงานให้สำเร็จได้ เพราะงบประมาณน้อยไม่เพียงพอ และทุกหมู่บ้านจะมีโครงการที่ได้รับงบประมาณอย่างน้อย 1 โครงการ ด้วยงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. หรือบวังกี่ตาม

5.1.3 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการ กับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

คณะผู้วิจัย สรุปถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการณ์นั้นมีความสัมพันธ์กับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงวิเคราะห์ได้ว่าการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ของบุคคลทั้ง 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการต่างมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และต่างมีอิทธิพลต่อกันและกันในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

5.1.4 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณของ อบต. ช่วงปี 2549-2557

คณะผู้วิจัย สรุปผลการวิเคราะห์การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณของ อบต. ช่วงปี 2549-2557 ดังนี้

ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ช่วงปี 2549-2557 องค์การบริหารส่วนตำบลยังใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2541 ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล และในปี 2543 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 และ 3) โดยใช้ชื่อว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2541 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 และ 3) พ.ศ.2543” และยังคงประกอบเพิ่มขึ้นในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ องค์การบริหารส่วนตำบลต้องทำแผนพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลต้องนำ “แผนชุมชน” ของแต่ละหมู่บ้านมาเป็นส่วนประกอบในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วย โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนชุมชน 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2550 มาตรา 61/1 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548

ในส่วนของการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นผู้วิจัยพบว่า นายกององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. โดยให้เจ้าหน้าที่งบประมาณ (ปลัด) และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนา 3 ปี ตามระเบียบ และมีบางพื้นที่ที่สามารถเชิญชวนผู้ใหญ่บ้านและชาวบ้านจัดทำแผนชุมชน ควบคู่ไปกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา และควบคู่ไปกับการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของ อบต. ไปพร้อมๆ กัน เพราะในการจัดทำประชาคมเพื่อการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา และประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี กับการจัดทำแผนชุมชน ต้องใช้การทำประชาคมของชาวบ้านเป็นองค์ประกอบเช่นกัน

นอกจากนี้ ยังพบว่าการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.ส่วนใหญ่ได้มีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการหรือปัญหาที่ชาวบ้านประสบเป็นลำดับที่ 1, 2 และ 3 และทั้ง 3 ลำดับจะถูกนำไปบรรจุในแผนพัฒนา 3 ปี และจะถูกนำไปบรรจุในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามลำดับ แต่ก็ยังมีบางพื้นที่ไม่ให้มีการจัดลำดับความต้องการเร่งด่วนหรือปัญหาเร่งด่วน 1-3 เพราะกลัวชาวบ้านจะสอบถาม

หรือติดตามว่าปัญหาหรือความต้องการของหมู่บ้านตนเองได้ถูกบรรจุไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณฯ หรือไม่

องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังใช้การประชุมนอกรอบเพื่อร่วมกันพิจารณาข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล ก่อนการประชุมตามสมัยสามัญของสภาฯ อบต. เพื่อพิจารณาข้อบัญญัติงบประมาณฯ เพื่อป้องกันการสอดแทรกหรือการพิจารณาข้อบัญญัติฯ แล้วไม่ผ่านสภาฯ ซึ่งการพิจารณาข้อบัญญัติงบประมาณฯ นอกรอบจะมีการแก้ไขตัวเลขงบประมาณของบางโครงการหรือเพิ่มงบประมาณบางโครงการ จนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) ฟังพอใจกันทุกหมู่บ้าน แล้วจึงนำร่างข้อบัญญัติงบประมาณฯ นั้นเข้าสู่การประชุมสามัญของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามลำดับต่อไป และผลการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณฯ ในการประชุมสามัญก็จะผ่านร่างข้อบัญญัติฯ ในที่สภาฯ อบต. ด้วยดี หลังจากนั้นโครงการต่างๆ ที่ถูกบรรจุไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ก็จะถูกนำไปสู่การปฏิบัติตามช่วงปีงบประมาณ (1 ต.ค.- 30 ก.ย.) และปัญหาเร่งด่วนหรือความต้องการเร่งด่วนของชาวบ้านในแต่ละหมู่บ้านก็จะได้รับการเยียวยา รักษา หรือได้รับการแก้ไขตามลำดับ

นอกจากนี้คณะผู้วิจัยยังพบว่า บางพื้นที่มีการคอร์รัปชันอย่างรุนแรง ผ่านการนำโครงการจากข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ไปดำเนินการซึ่งจงใจทุจริตคอร์รัปชันจนมีการตรวจสอบพบเจอ ตรวจจับได้และต้องออกจากตำแหน่งนายกฯ อบต. และคณะผู้บริหารทั้งหมด

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 อภิปรายผลเกี่ยวกับการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

การเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ที่พบว่า ในระหว่างการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาฯ ได้คำนึงถึงความสำคัญของปัญหาเร่งด่วนในพื้นที่เป็นส่วนประกอบในการดำเนินการ ส่วนฝ่ายปฏิบัติการได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณของ อบต. และไม่มีกรณีขลิบบประมาณในการจัดทำข้อบัญญัติฯ เหมือนสมัยก่อน ตลอดจนคำนึงถึงโครงการที่ได้มาจากการทำประชาคมชาวบ้านที่จะนำมาบรรจุในร่างข้อบัญญัติฯ

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการเมืองของอริสโตเติล (Aristotle cited in Strauss 1962: 311) ได้กล่าวถึงการเมืองว่า การเมือง คือ การใช้อำนาจหน้าที่เพื่อสาธารณะประโยชน์ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกิตติยา เกษมสุข (2553: 88-101) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การเมืองในการจัดทำงบประมาณของเทศบาลนครลำปาง พ.ศ. 2546 -2553” ซึ่งพบว่าฝ่ายการเมืองและฝ่ายสภาพิจารณาจัดทำงบประมาณ /โครงการ/แผนงานต่างๆ โดยมีการยึดตามแผนพัฒนาเทศบาลและแผนชุมชน และยึดตามนโยบายและยุทธศาสตร์ที่วางไว้ของกลุ่มตนเป็นสำคัญ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวความคิดเรื่องการเมืองของอริสโตเติล และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกิตติยา เกษมสุข ดังกล่าว เนื่องจากปัจจุบัน การพัฒนาในระดับตำบลส่วนใหญ่จะทำโครงการเกี่ยวกับชาวบ้าน เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเกี่ยวกับความจำเป็นหรือปัญหาเร่งด่วนของชาวบ้านเป็นสำคัญ เพราะจะนำมาซึ่งคะแนนนิยมที่ชาวบ้านจะมีต่อฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาฯ ทั้งนี้งบประมาณที่ อบต. ได้รับมาแต่ละปีเพื่อใช้ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของตำบลไม่ว่าจะเป็นถนน ไฟฟ้า ประปา สิ่งเหล่านี้ได้ดำเนินการครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่แล้ว จึงทำให้มีงบประมาณที่จะจัดสรรให้แต่ละหมู่บ้านตามความจำเป็นเร่งด่วน ตามปัญหาเร่งด่วนของชาวบ้านแต่ละหมู่ ในขณะที่เดียวกันก็ให้กระบวนการจัดทำข้อบัญญัติฯ เป็นไปตามระเบียบการจัดทำงบประมาณของกระทรวงมหาดไทยอย่างครบถ้วน เนื่องจากการจัดทำงบประมาณที่ไม่ระมัดระวังที่จะทำตามระเบียบฯ จะสร้างปัญหามากกว่าผลดีต่อฝ่ายบริหาร ซึ่งจะนำมาซึ่งการทะเลาะกันในช่วงการพิจารณาข้อบัญญัติฯ ในสภา อบต. หากกระบวนการได้มาซึ่งงบประมาณหรือโครงการไม่ชอบธรรม แต่การได้มาซึ่งโครงการผ่านการจัดทำประชาคมตามระเบียบการจัดทำงบประมาณของกระทรวงมหาดไทย จะทำให้ได้โครงการที่เป็นความจำเป็นเร่งด่วนหรือปัญหาเร่งด่วนของชาวบ้านแต่ละหมู่บ้านจริง มีการจัดลำดับโครงการเร่งด่วนจากหมู่บ้านจริง และโครงการเหล่านี้มาบรรจุจริงในร่างข้อบัญญัติฯ สิ่งเหล่านี้จะสร้างความพึงพอใจต่อ ส.อบต. แต่ละหมู่บ้านเพราะเป็นโครงการจริงของหมู่บ้านตน การได้งบประมาณใส่แต่ละโครงการของแต่ละหมู่ ส.อบต. จะเกิดการยอมรับได้อัตโนมัติ เพราะงบประมาณที่ได้จะสอดคล้องกับสภาพปัญหาของแต่ละโครงการจริงการทะเลาะกันในสภาฯ อบต. จึงไม่มี

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยยังมองเห็นว่า การที่คณะผู้บริหารกำกับให้เจ้าหน้าที่งบประมาณเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณแต่ละปีตามระเบียบอย่างครบถ้วนจะเป็นการเพิ่มพูนฐานเสียงให้กับฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาฯ โดยอัตโนมัติ และได้มาด้วยการไม่ได้ใช้งบประมาณส่วนตัวในการเพิ่มฐานเสียงให้กับตนเองแต่เป็นการใช้งบประมาณของรัฐตามระเบียบการจัดทำข้อบัญญัติฯ ทั้งนี้ชาวบ้านจะรู้ว่าโครงการของหมู่บ้านตนที่ได้จากการจัดทำประชาคมชาวบ้านถูกนำมาปฏิบัติจริงในหมู่บ้านตนหลังจากการพิจารณาข้อบัญญัติงบประมาณฯ

ผ่านสภาฯ อบต. สิ่งนี้จะก่อให้เกิดการยอมรับของชาวบ้านต่อฝ่ายบริหาร และยอมรับต่อฝ่ายสภาฯ (ส.อบต.) ในหมู่บ้านของตนเองมากขึ้นด้วย

5.2.2 อภิปรายผลเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า เจ้าหน้าที่งบประมาณได้รวบรวมรายละเอียดที่เป็นจริงจากฝ่ายต่างๆ ให้นายก อบต. พิจารณา รองลงมาคือ ขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นไปตามระเบียบการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณของกระทรวงมหาดไทย คือตามพระราชบัญญัติงบประมาณปี พ.ศ. 2541 กำหนดทุกขั้นตอน และมีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การลอบปีทั้งนอกสภาฯ และในสภาฯ เพื่อให้มีการยกมือสนับสนุนร่างข้อบัญญัติงบประมาณฯ ผลงานวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของเอี่ยมเดือน ปิ่นแก้ว (2554) ได้ทำวิจัยเรื่อง กระบวนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณที่มีประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำเปรี้ยว จังหวัด ฉะเชิงเทรา ซึ่งพบว่า การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณทุก อบต. ทำตามหลักเกณฑ์หรือระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดทุกขั้นตอน

คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า คณะผู้บริหารหลาย อบต. เป็นคณะผู้บริหารที่ทำงานใน อบต. นั้นๆ มาหลายสมัย และข้อมูลจากงานวิจัยครั้งนี้ส่วนหนึ่งก็พบว่า อบต. ใดฝ่ายบริหารเพิ่งเข้ามาทำงานครั้งแรกซึ่งมักจะขาดความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณฯ ตลอดจนการยึดมั่นถือมั่นในตนเองมากของฝ่ายบริหารทำให้การประสานความร่วมมือกับ ส. อบต. ฝ่ายตรงข้ามกับตนยังไม่ได้ ดังนั้นการพิจารณาข้อบัญญัติงบประมาณฯ ในสมัยสามัญในสภาฯ อบต. จึงเกิดปัญหาทะเลาะกันบาง อบต. การพิจารณาข้อบัญญัติฯ แล้วไม่ผ่านสภาฯ เพราะงบประมาณตกลงกันไม่ได้หรือแบ่งงบประมาณไม่ลงตัวจึงเป็นเหตุให้ ส.อบต. ไม่ยกมือรับรองร่างข้อบัญญัติงบประมาณฯ นั้นทำให้ไม่ผ่านสภาฯ อบต.

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทั้งฝ่ายบริหารอยู่มาหลายสมัย และนายก อบต. มือใหม่ แต่พออยู่ได้มาถึงปีที่ 2,3 หรือสมัยที่ 2 ที่ 3 ของนายกฯ มือใหม่ก็จะเรียนรู้ว่าการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณฯ ตามระเบียบจะสร้างความชอบธรรมให้กับทุกฝ่ายรวมถึงสร้างความชอบธรรมให้กับตนเองโดยไม่ต้องลงทุนด้วยงบประมาณของตนเอง จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่แต่ละอบต. จึงกำกับให้การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณฯ แต่ละปีเป็นไปตามระเบียบของการจัดทำงบประมาณของกระทรวงมหาดไทยซึ่งคือผลงานวิจัยที่ค้นพบในครั้งนี้

5.2.3

จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองของฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการนั้นมีความสัมพันธ์กับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำให้ทราบได้ว่าบุคคลทั้ง 3 ฝ่ายต่างมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและต่างมีอิทธิพลต่อกันและกันในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

การค้นพบครั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับเจอร์ามี เบนแธม ซึ่งได้พูดการเมืองว่าการเมืองเป็นเรื่องของการประสานประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์ส่วนรวม แต่ผลงานวิจัยครั้งนี้ขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ เอ็มเดือน ปิ่นแก้ว (2554) ได้ทำวิจัยเรื่อง กระบวนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณที่มีประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งพบว่า การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณทุก อบต. ทำตามหลักเกณฑ์หรือระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดทุกขั้นตอน แต่กิจกรรมวิธีการยังไม่ดีพอจึงก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ เช่น

1. ประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือและไม่ค่อยให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมประชุมประชาคม เพราะ โครงการที่เสนอขอไม่ได้รับการพัฒนา
2. สมาชิกไม่ให้ความสำคัญกับการประชุมสภาฯ ในการให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณก่อนการประกาศใช้
3. สมาชิกสภาฯ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบัญญัติงบประมาณ .

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า ความขัดแย้งกับผลงานวิจัยของคุณเอ็มเดือน ปิ่นแก้ว ดังกล่าวคือ ประชาชน และสมาชิกไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการจัดทำประชาคม และสมาชิกฯ ไม่ให้ความสำคัญกับการประชุมสภาฯ ในการให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณก่อนการประกาศใช้ แต่ในขณะที่ผลงานวิจัยครั้งนี้ บุคคลทั้ง 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการต่างตระหนักให้ความสนใจและให้ความสำคัญต่อการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ดังผลงานวิจัยที่ค้นพบ รวมทั้งบุคคลทั้ง 3 ฝ่ายต่างรู้และเข้าใจและให้ความสำคัญต่อการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณฯ จึงพบผลการวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันดังกล่าว เนื่องจากแต่ละฝ่ายต่างตระหนักถึงโทษและผลประโยชน์ของฝ่ายตนซึ่งต้องปกป้องหรือป้องกันไม่ให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้รับประโยชน์มากเกินไป จำเป็นต้องแบ่งปันผลประโยชน์ให้กับทุกฝ่ายตามสมควร เพื่อการอยู่ในบทบาทหน้าที่ต่อไปของทั้ง 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภาฯ และฝ่ายปฏิบัติการ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

5.3.1.2 ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องควรกำกับให้มีการจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วนของโครงการต่างๆ ที่ได้จากการทำประชาคมชาวบ้านแต่ละหมู่บ้านเป็นลำดับที่ 1-3 และนำโครงการที่จัดลำดับ 1-3 นี้ไปบรรจุในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. เพื่อการแก้ไขปัญหาความต้องการเร่งด่วนของชาวบ้านแต่ละหมู่ตรงกับปัญหาและความต้องการของชาวบ้าน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรทำการศึกษาปัจจัยที่ทำให้ผู้บริหารและคณะกรรปักษ์ ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงอุปนัย (Inductive Analysis) เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการคอร์ปชั่นของผู้บริหารและคณะในระดับนโยบายต่อไป

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ไม้สนธิ. “การต่อรองอำนาจของผู้หญิงจากการนำเสนอเรื่องร่างผ่านสื่อวิทยุสารไทย”.
วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ออนไลน์), 2544.
สาระสังเขป ค้นคืนวันที่ 10 สิงหาคม 2549 จาก
<http://index.dc.thailis.uni.net.th:8000/dcmsth/detail.nsp>
- กรมการปกครอง. *คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล*.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อาสาศึกษาดินแดน, 2543.
- _____. *คู่มือปฏิบัติงาน เรื่องการจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อาสาศึกษาดินแดน, 2543.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. *คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.,
2546.
- กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง. *คู่มือการปฏิบัติงานและตรวจสอบด้านการเงิน การคลัง การ
บัญชี และการพิจารณา ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล*.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อาสาศึกษาดินแดน, 2543.
- _____. *กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบล (รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ. ศ.
2542)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อาสาศึกษาดินแดน, 2542.
- _____. *คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล*. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์อาสาศึกษาดินแดน, 2544.
- กองวิชาการและแผนงาน สถาบันดำรงราชานุภาพ. *ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วน
ตำบล*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2540.
- กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กองตรวจสอบระบบการเงิน บัญชีท้องถิ่น. *คู่มือ
การปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบ การเงิน การคลัง การบัญชี และการพัสดุ องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด,
2546.
- กิตติมา แก้วกิตติ. “ปัญหาในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด”.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.

กิตติยา เกษมสุข. “การเมืองในการจัดทางงบประมาณของเทศบาลนครลำปาง พ.ศ. 2546-2553”.

2553.

. การปกครองท้องถิ่นไทย :
 ญ , 2555.

.”

”.
 , 2545.

: . . . , 2557.

. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. , 2550. 30
 2550 http://www.nrru.ac.th/preelearning/janpen/pone_three.html

. ผู้นำ อำนาจ และการเมืองในองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 2, :
 , 2547.

. เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการ 9-15. :
 , 2540.

2541.

. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. : , 2541.
 . พฤติกรรมองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 2, :
 , 2540.

. พิมพ์ครั้งที่ 3, : ,
 2540.

. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์. . . . , 2541.

. องค์กรและการจัดการ . : (1977), 2545.

. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. :
 , 2540.

_____ . สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย. : , 2549.

- . สังคมวิทยาการเมือง แนวคิดทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. : , 2529.
- . สังคมวิทยาการเมือง(Political Sociology). : , 2545.
- . พฤติกรรมการเมือง ขอบข่ายทางทฤษฎี. : . . . , 2532.
- . พฤติกรรมองค์การ. (1977), 2547.
- อุดมรัฐ แปลจากหนังสือ *The Republic* . : . " . . 2547". () , 2547. 7 2549 http://index.dc.thailis.uni.net.th:8000/DCMS_CU/detail.nsp
- . การวิจัยเชิงคุณภาพ. : , 2544. " " . () , 2545. . หลักรัฐศาสตร์. : , 2548. " " " 4. : , 2547. " " . , 2554. : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555.

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์, วิทยานิพนธ์

ขทัยธรรมาธิราช, 2549.

รณ. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, 2550.

. หลักสถิติเบื้องต้น. : , 2539.

. พฤติกรรมองค์การ. : , 2541.

. พฤติกรรมองค์การ. : , 2541.

. รายงานการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการ
ตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแบบมีส่วนร่วม. :
, 2543.

. การเมือง แนวความคิดและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 13, :
, 2546.

() . พฤติกรรมองค์การ ทฤษฎีและการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 2,
: , 2542.

." " เอกสารการสอนชุดวิชา หลักและวิธีการศึกษา
ทางรัฐศาสตร์ 10. : ,
, 2548.

. พฤติกรรมองค์การ. , 2537.

. รวมพระราชบัญญัติเกี่ยวกับองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
รวมทั้งที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง พ.ศ. 2545. : อาร์พริ่นติง , 2546.

. เอกสารประกอบการอบรม โครงการฝึกอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่ม
ประสิทธิภาพบุคลากรของอบต. ประจำปี 2549 ระหว่างวันที่ 30 มิถุนายน- 1 กรกฎาคม
2549 ณ โรงแรม โนมิตฮิลล์ จังหวัดเพชรบูรณ์. : . . , 2549.

."

"

, 2554.

0809.3/ 25 14 2549 "

2549"

เอื่อมเดือน ปิ่นแก้ว."

, 2554.

Barnard, Chester I. *The Functions of the Executive*. Massachusetts: Harvard University Press, 1968

Denziger, James N. *Understanding the Political World: A comparative introduction to political science*. United States: Hamilton Printing, 2005.

Heywood, Andrew. *Politics*. Second Edition, New York: Antony Rowe Ltd, chippenham, Wilts, 2002.

Organ, Dennis W. and Hamner, Clay W. *Organizational Behavior: An Applied Psychological Approach*. Texas: Business Publications, 1982.

Newstrom, Jhon W., David , Keith. *Organizational Behavior: Human Behavior at Work*. New York: McGraw-Hill, 1933.

Strauss, Leo. *Eassays on Scientific Study of Politics*. Edited by Herbert J. Storing. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1962.

Tansey, Stephen D. *Politics: The Basics*. New York: TJ Press [Padstow] Ltd. Padstow, Cornwall, 1995.

Weber, Max. " *Politices as a Vocation* " in from Max Weber: Eassays in Sociology. Translated Edited by H.H. Gerth and C. Wright Mills. New York: Oxford University Press, 1967.

Yamane, Taro. *Statistics: An Introductory Analysis*. Tokyo: Harper International Edition, 1973.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือการวิจัย
-แบบสอบถาม
-แบบสัมภาษณ์

แบบสอบถาม สำหรับฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาฯ ทุกท่าน

เรื่อง

“การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบูรณ์”

งานวิจัยเรื่อง “การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” เป็นประโยชน์อย่างมากต่อการเรียนการสอนใน หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต รวมถึงเป็นประโยชน์ต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุก อบต. ทั้งต่อการนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวของท่าน ของนักการเมืองท้องถิ่น และส่วนรวมผ่านหน่วยงานของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านช่วยตอบแบบสอบถามนี้ ตามความเป็นจริง และตามความคิดเห็นของท่าน ในการตอบคำถามของท่านจะถือเป็นความลับและไม่มีผลเสียใดๆ ต่อท่าน และจะนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวมเท่านั้น แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 2.1 คำถามเกี่ยวกับการเมืองของฝ่ายบริหาร และฝ่ายสภาฯ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ตอนที่ 2.2 คำถามเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต.

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ขอความกรุณาส่งคืนแบบสอบถามที่ท่านตอบเสร็จแล้ว โดยใส่ซองจดหมายที่แนบมาด้วยนี้ ภายในวันที่ 19 มิถุนายน 2558 โดยข้าพเจ้าจะมารับด้วยตนเองที่อบต. ของท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์วุฒิพงษ์ บัวช้อย)

นักวิจัย อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

โทรศัพท์ 081-4372537

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

.....

/

1.

(1)

(2)

2.

(1)

(2)

3.

(1) 25

(2) 25 - 30

(3) 31 - 40

(4) 41 - 50

(5) 51 - 60

(6) 60

4.

(1)

(2)

(3) / /

5.

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

(7)

.....

6.

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

(7)

.....

7.

(1) ☐	5,000	(2) ☐	5,000 - 10,000
(3) ☐	10,001 - 15,000	(4) ☐	15,001 - 20,000
(5) ☐	20,001 - 25,000	(6) ☐	25,001 - 30,000
(7) ☐	30,001		

8.

(1) ☐		(2) ☐	/
(3) ☐	/	(4) ☐	/
(5) ☐	/ /	(6) ☐	
(7) ☐			

ส่วนที่ 2 การเมืองของฝ่ายบริหาร และฝ่ายสภาฯ ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. และขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต.

_____ 2.1

_____ / _____

5
4
3
2
1

	5	4	3	2	1
1.					
2.					
3.					
4. ท่านได้คำนึงถึงความสำคัญของปัญหาเร่งด่วนในพื้นที่					
5.					

.()

	5	4	3	2	1
6. 3					
7. :					
8.					
9.					
10.					

().....

.....

2.2 คำถามเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

	5	4	3	2	1
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					

.()

	5	4	3	2	1
8. 3					
9.					
10. _____					
11. 3					
12. 3					
13. _____					
14.					

.()

	5	4	3	2	1
15.					
16.					
17.					
18.					

().....

.....

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

1.

.....
.....
.....
.....

2.

.....
.....
.....
.....

3.

.....
.....
.....
.....

4.

.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถาม สำหรับฝ่ายปฏิบัติการ

เรื่อง

“การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบูรณ์”

งานวิจัยเรื่อง “การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์” เป็นประโยชน์อย่างมากต่อการเรียนการสอนใน หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต รวมถึงเป็นประโยชน์ต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุก อบต. ทั้งต่อการนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวของท่าน ของนักการเมืองท้องถิ่น และส่วนรวมผ่านหน่วยงานของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านช่วยตอบแบบสอบถามนี้ ตามความเป็นจริง และตามความคิดเห็นของท่าน ในการตอบคำถามของท่านจะถือเป็นความลับและไม่มีผลเสียใดๆ ต่อท่าน และจะนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวมเท่านั้น แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 2.1 คำถามเกี่ยวกับการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ เกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ตอนที่ 2.2 คำถามเกี่ยวกับขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต.

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

ขอความกรุณาส่งคืนแบบสอบถามที่ท่านตอบเสร็จแล้ว โดยใส่ซองจดหมายที่แนบมาด้วยนี้ ภายในวันที่ 19 มิถุนายน 2558 โดยข้าพเจ้าจะมารับด้วยตนเองที่อบต. ของท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์วุฒิพงษ์ บัวช้อย)

นักวิจัย อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

โทรศัพท์ 081-4372537

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

.....

/

1. (1) (2)
3. (1) 25 (2) 25 - 30
 (3) 31 - 40 (4) 41 - 50
 (5) 51 - 60 (6) 60
4. (1) (2)
 (3) / /
5. (1) (2)
 (3) (4)
 (5) (6)
 (7)
6. (1) (2)
 (3) (4)
 (5)
7. (1) 5,000 (2) 5,000 - 10,000
 (3) 10,001 - 15,000 (4) 15,001 - 20,000
 (5) 20,001 - 25,000 (6) 25,001 - 30,000
 (7) 30,001

ส่วนที่ 2 การเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต.
และขั้นตอนของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต.

_____ 2.1

5
4
3
2
1

	5	4	3	2	1
1.					
2.					
3.					
4.					
5.			3		
6.					

คำถามเกี่ยวกับการเมืองของฝ่ายปฏิบัติการ ในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ของ อบต. (ต่อ)

	5	4	3	2	1
7.					
8.					

().....

.....

2.2

5
4
3
2
1

	5	4	3	2	1
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					

.()

	5	4	3	2	1
8. 3					
9.					
บัญญัติเข้ามาปรับเปลี่ยนตัวเลขงบประมาณ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม					
10. _____					
11. 3					
12. 3					
13. _____					
14.					

()

	5	4	3	2	1
15.					
16.					
17.					
18.					

().....

.....

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

. ในเขตพื้นที่อำเภอเมื

1.

.....
.....
.....
.....
.....

2.

.....
.....
.....
.....
.....

3.

.....
.....
.....
.....
.....

4.

.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์ (นายก อบต.)

เรื่อง

“การเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.
ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์”

.....

1. วันที่สัมภาษณ์.....
2. เวลาสัมภาษณ์.....
3. สถานที่สัมภาษณ์.....
-
4. ผู้ให้สัมภาษณ์.....
5. ผู้สัมภาษณ์.....

คำถามเกี่ยวกับการเมือง

6. ในการคัดสรรโครงการต่างๆ เข้าสู่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. ท่านคำนึงถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ เพราะเหตุใด

(คำนึงถึงเรื่องใด หมายถึง คำนึงถึงฐานเสียง คำนึงถึงการแบ่งปันผลประโยชน์

คำนึงถึงความเท่าเทียมกันของพื้นที่ คำนึงถึงความสำคัญของปัญหาเร่งด่วน คำนึงถึงโครงการที่ได้มาจากการทำประชาคม และคำนึงถึงโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนา 3 ปี).....

.....

7. ในช่วงการจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เคยมี ส.อบต. มาต่อรองกับท่านบ้างหรือไม่ เพราะอะไร.....

.....

- 8.ส.อบต. มาต่อรองท่านด้วยวิธีการใดบ้าง (ให้อธิบายแต่ละวิธีการ).....

.....

- 9.ท่านได้ดำเนินการตามที่ ส.อบต. มาต่อรองอย่างไร.....

.....

10. ท่านได้ใช้ความสามารถส่วนตัวในการเจรจาต่อรอง เพื่อให้ผลประโยชน์ส่วนตัวและนำมาซึ่งความพึงพอใจทุกฝ่ายอย่างไร.....

.....

คำถามเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

11. ขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นไปตามกรมส่งเสริมการปกครองกำหนดทุกขั้นตอนหรือไม่ อย่างไร.....

.....

12. ฝ่ายบริหารได้นำโครงการใหม่ ซึ่งไม่ได้บรรจุในแผนฯ 3 ปี อาจจะเป็นโครงการเร่งด่วนมาบรรจุในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณด้วยหรือไม่ อย่างไร.....

.....

13. ในช่วงของการรวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับตัวเลขงบประมาณของร่างข้อบัญญัติฯ มีบุคลากรฝ่ายบริหารหรือฝ่ายสภาฯ เข้ามาปรับเปลี่ยนตัวเลขงบประมาณ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมหรือไม่อย่างไร.....

.....

14. มีการปรับแก้ตัวเลขงบประมาณ ก่อนนำเสนอเข้าสู่สภาฯ หรือไม่ อย่างไร.....

.....

15. มีการเรียกฝ่ายสภาฯ มาตกลงร่วมกันเกี่ยวกับงบประมาณในโครงการต่างๆ ก่อนนำเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือไม่ อย่างไร.....

.....

16. มีความขัดแย้งในสภาฯ บ้างไหม..... ในการพิจารณาเกี่ยวกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และนายกฯ สามารถยุติความขัดแย้งอย่างไร.....

.....

17. มีการลอบบีในสภาฯ และนอกสภาฯ เพื่อให้มีการยกมือสนับสนุนร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือไม่ อย่างไร.....

.....

แบบสัมภาษณ์ (ประธานสภา.อบต.)

เรื่อง

“การศึกษาการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์”

.....

- 1. วันที่สัมภาษณ์.....
- 2. เวลาสัมภาษณ์.....
- 3. สถานที่สัมภาษณ์.....
-
- 4. ผู้ให้สัมภาษณ์.....
- 5. ผู้สัมภาษณ์.....

คำถามเกี่ยวกับการเมือง

6. ในช่วงของการคัดสรร โครงการต่างๆ เข้าสู่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. ท่านคำนึงถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ เพราะเหตุใด.....

(คำนึงถึงเรื่องใด หมายถึง คำนึงถึงฐานเสียง คำนึงถึงการแบ่งปันผลประโยชน์ คำนึงถึงความเท่าเทียมกันของพื้นที่ คำนึงถึงความสำคัญของปัญหาเร่งด่วน คำนึงถึงโครงการที่ได้มาจากการทำประชาคม และคำนึงถึงโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนา 3 ปี)

.....

7. ท่านเคยต่อรองกับนายกอบต. เพื่อรักษาผลประโยชน์ของหมู่บ้านของตนเอง เพื่อให้โครงการของหมู่บ้านตนเองถูกบรรจุในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของอบต. หรือไม่ อย่างไร และเป็นโครงการอะไร.....

.....

8. ท่านใช้วิธีการใด ในการต่อรองกับนายกฯ ในช่วงของการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ของอบต. ของท่าน.....

.....

9. ท่านได้ใช้ความสามารถส่วนตัวในการเจรจาต่อรอง เพื่อให้ผลประโยชน์ลงตัวและนำมาซึ่งความพึงพอใจทุกฝ่ายอย่างไร.....

.....

10. ท่านได้หาพรรคพวก เพื่อร่วมเจรจาต่อรองผลประโยชน์เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจัดสรรงบประมาณ หรือไม่ อย่างไร.....

.....

11. ท่านเคยคัดค้าน เมื่อมีการจัดสรรงบประมาณไม่เป็นธรรมหรือไม่ อย่างไร.....

.....

คำถามเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

12. ขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นไปตามกรมส่งเสริมการปกครองกำหนดทุกขั้นตอนหรือไม่ อย่างไร.....

.....

13. ฝ่ายบริหารได้นำโครงการใหม่ ซึ่งไม่ได้บรรจุในแผนฯ 3 ปี อาจจะเป็นโครงการเร่งด่วนมาบรรจุในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณด้วยหรือไม่ อย่างไร.....

.....

14. ในช่วงของการรวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับตัวเลขงบประมาณของร่างข้อบัญญัติฯ มีบุคลากรฝ่ายบริหารหรือฝ่ายสภาฯ เข้ามาปรับเปลี่ยนตัวเลขงบประมาณ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมหรือไม่ อย่างไร.....

15. มีการปรับแก้ตัวเลขงบประมาณ ก่อนนำเสนอเข้าสู่สภาฯ หรือไม่ อย่างไร.....

.....

16. มีการเรียกฝ่ายสภาฯ มาตกลงร่วมกันเกี่ยวกับงบประมาณในโครงการต่างๆ ก่อนนำเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือไม่ อย่างไร.....

.....

17. มีความขัดแย้งในสภาฯ บ้างไหม..... ในการพิจารณาเกี่ยวกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และนายกฯ สามารถยุติความขัดแย้งอย่างไร.....

.....

18. มีการลอบบีในสภาฯ และนอกสภาฯ เพื่อให้มีการยกมือสนับสนุนร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือไม่ อย่างไร.....

.....

แบบสัมภาษณ์ (ปลัด อบต.)

เรื่อง

“การศึกษาการเมืองในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
ของ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์”

.....

1. วันที่สัมภาษณ์.....
2. เวลาสัมภาษณ์.....
3. สถานที่สัมภาษณ์.....
-
4. ผู้ให้สัมภาษณ์.....
5. ผู้สัมภาษณ์.....

คำถามเกี่ยวกับการเมือง

6. ในช่วงของการคัดสรร โครงการต่างๆ เข้าสู่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต. ท่านคำนึงถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ เพราะเหตุใด.....

(คำนึงถึงเรื่องใด หมายถึง คำนึงถึงฐานเสียง คำนึงถึงการแบ่งปันผลประโยชน์ คำนึงถึงความเท่าเทียมกันของพื้นที่ คำนึงถึงความสำคัญของปัญหาเร่งด่วน คำนึงถึงโครงการที่ได้มาจากการทำประชาคม และคำนึงถึงโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนา 3 ปี)

.....

7. ท่านเคยคัดค้าน เมื่อมีการจัดสรรงบประมาณไม่เป็นธรรมหรือไม่ อย่างไร.....

.....

คำถามเกี่ยวกับการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.

8. ขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นไปตามกรมส่งเสริมการปกครองกำหนดทุกขั้นตอนหรือไม่ อย่างไร.....

.....

9. ฝ่ายบริหารได้นำโครงการใหม่ ซึ่งไม่ได้บรรจุในแผนฯ 3 ปี อาจจะเป็นโครงการเร่งด่วนมาบรรจุในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณด้วยหรือไม่ อย่างไร.....

.....

10. ในช่วงของการรวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับตัวเลขงบประมาณของร่างข้อบัญญัติฯ มีบุคลากรฝ่ายบริหารหรือฝ่ายสภาฯ เข้ามาปรับเปลี่ยนตัวเลขงบประมาณ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมหรือไม่ อย่างไร.....

.....

11. มีการปรับแก้ตัวเลขงบประมาณ ก่อนนำเสนอเข้าสู่สภาฯ หรือไม่ อย่างไร.....
.....
12. มีความขัดแย้งในสภาฯ บ้างไหม..... ในการพิจารณาเกี่ยวกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และนายกฯ สามารถยุติความขัดแย้งอย่างไร.....
.....
13. มีการลอบบีในสภาฯ และนอกสภาฯ เพื่อให้มีการยกมือสนับสนุนร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือไม่ อย่างไร.....
.....
-

ประวัติผู้วิจัย

1. ตำแหน่งในโครงการ หัวหน้าโครงการวิจัย
2. ชื่อ-สกุล อาจารย์วุฒิพงษ์ บัวชัย
3. ตำแหน่ง พนักงานมหาวิทยาลัย สายวิชาการ
4. สังกัด/ หมายเลขโทรศัพท์ /โทรสาร/ E-mail
 สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์/ 081-4372537
 Ajwutthiphong@hotmail.com
5. ประวัติการศึกษา (ปี พ.ศ. ที่จบ ระดับปริญญา คุณวุฒิ สาขาวิชา สถานศึกษา ประเทศ)
 2542 . . ()
 2545 . . ()
 ()
 2551 . . ()
 . . ()
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญ/เชี่ยวชาญ (ถ้ามี)
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ
 1. " :
 ", 2545
 2. " :
 ", 2545
 3. " (Prototype Research)
 : ()" ()
), 2546,
 4. " " 2549, (121)

5. "แนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่

" 2550 .

6. "

"

2549

7. "

" 2550,

8. "

"2550,ทุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(จำนวน 121 เรื่องวิจัย)

9. "

" 2551,ทุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(จำนวน 121 เรื่องวิจัย)

10 "

" 2551,

นครปฐม (จำนวน 9 เรื่องวิจัย)

11) "

:

"ปี 2552 ได้รับทุนจากโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและ

(Child Watch)

(.)

(.)

12) "

:

"ปี 2552 ได้รับทุน

(Child Watch)

(.)

(.)

13)

2553

14)

กยภาพองค์กรท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำป่าสัก

2553-2554 .

15) การดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุบ้านนางัว หมู่ 4 ตำบลนางัว

เพชรบูรณ์ 2554 (วิจัยเชิงคุณภาพ)

16)

เพชรบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 2554 (วิจัยเชิงคุณภาพ)

7.1

1.

(Prototype Research)

:

()" (), 2546,

2.

" 2549, 2550, 2551, 2552

ท้องถิ่น (จำนวน 128 เรื่องวิจัย) โดยมีทีมงานการประเมิน และนักศึกษาเป็นทีมงานหลักร่วมเป็น

.(. . . .)

3.

"

2550

4. โครงการวิจัยการพัฒนาศักยภาพองค์กรท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรน้ำในเขตลุ่ม

2553-2554 ทุนจากงบประมาณแผ่นดิน พิจารณาทุน โดย วช.

1. ตำแหน่งในโครงการ ผู้ร่วมโครงการ
2. ชื่อ-สกุล นายณัฐวุฒิ สุทธิประภา
3. ตำแหน่ง อาจารย์ประจำพิเศษ
4. สังกัด/หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร/E-mail สาขาวิชารัฐศาสตร์/
0875745631/Tuy_kub_08@hotmail.com
5. ประวัติการศึกษา 2551 ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประเทศไทย
2553 ปริญญาตรี รัฐศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย
2553 ปริญญาโท รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญ/เชี่ยวชาญ รัฐศาสตร์/การเมืองการปกครอง/การบริหารรัฐกิจ/
สังคมวิทยาการเมือง
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ -

